

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DON DELILLO

SESSİZLİK

Çeviren: Aylin Ölgar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi -

"Başka zaman olsa, iyi kötü sıradan bir zaman olsa, daima telefonlarına bakan insanlar olur, sabah, öğlen, gece, kaldırımın orta yerinde, yanlarından seğırtten herkese kayıtsız, ellerindeki cihazın içine düşmüş, o cihaz tarafından büyülenmiş ve yutulmuş insanlar ya da üstüne yürüyen, sonra bir anda dümen kıranlar, ama onca dijital müptela şimdi yapamıyor bunu, telefonlar kapalı, her şey çökmüş çökmüş çökmüş."

Amerikan edebiyatının en büyük yazarlarından Don DeLillo'dan ahir zamanlara dair yeni bir anlatı: Sessizlik. DeLillo, pandemiden hemen önce yazdığı bu kısa ve sarsıcı metinde ekranların aniden karardığı bir dünya kurguluyor ve insanlık durumuna dair son hakikatleri kendine özgü mesafeli ironisiyle ortaya koyuyor. En sadık ilişkilerini telefonlarıyla kuran, veri akışlarına bel bağlamış ve değil ekran ışığından yoksun bir hayatı, bir saati bile hayal edemeyecek bir toplumun fertleri, Sessizlik'in analog kıyımında kanatları olmayan kuşlar gibi savruluyor, kendi varlıklarını anlamaya, anlamlandırmaya çalışıyor. Bir kopuşun hikâyesi bu anlatılan, ileri teknolojiiden taşlarla sopalar çağına geri dönüş; DeLillo, en basit mizansenlerde bile tüyler ürperten ayrıntılar yakalaymayı, aynayı okura tutmayı başarıyor.

"İnsanı ürkütecek denli isabetli." - Observer

ISBN: 978-605-5903-94-7

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi -

ZEİN

ZAMANIN RUHU

9 786055 903947

Don DeLillo

20 Kasım 1936'da New York'ta doğdu. İlk romanı *Americana* 1971 yılında yayımlandı. Guggenheim bursuna layık bulunduğu bu yıllarda *Great Jones Street* ve *Ratner's Star* gibi metinleriyle öne çıkmış olsa da dönemine *Beyaz Gürültü* ile damga vurdu. Kapitalist toplumda bireysel varoluşu, ahir zamanlarda yaşamı müthiş bir mizah ve burukluk çerçevesinde ele alan bu dâhiyane romanla DeLillo, Ulusal Kitap Ödülü'ne layık görüldü ve geniş kitlelerce tanındı. *Underworld*, *Mao II*, *Libra*, *Cosmopolis* gibi romanlarıyla devleşen DeLillo, parlak yazarlık kariyeri boyunca aralarında Pen/Faulkner'ın da bulunduğu pek çok ödül almış, Man Booker ve Pulitzer gibi seçkin ödüllere aday gösterilmiştir. Pandemiden hemen önce kaleme aldığı *Sessizlik*, *Super Bowl* karşılaşmasının olduğu akşam ekranların kararmasıyla kendi karanlıklarına gömülen beş birey üzerinden bir medeniyet portresi çizer. Zamanının ötesini görme yetisi ve eşi benzeri olmayan ironisiyle Don DeLillo, insanlığın hazin yazgısına dair belki de en hakiki kehanetleri edebiyat vasıtasıyla ortaya koymayı bu romanla bir kez daha başarır.

Don DeLillo, bugün çağdaş birer klasik olan eserleriyle Amerikan edebiyatının en önemli sesleri arasında yer almaktadır.

Aylin Ülçer

İÜEF İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde öğrenim gördü. Yayımlanmış çevirilerinden bazıları: *Temizlikçi Kadınlar için El Kitabı*, Lucia Berlin (Siren); *Bir At Bara Girmiş*, David Grossman (Siren); *Yersiz Yurtsuz*, Edward Said (Metis); *İyi İnsan Bulmak Zor*, Flannery O'Connor (Metis); *Rüyanın Öte Yakası*, Ursula K. Le Guin (Metis); *Midland Oteli'nde Çay*, David Constantine (Notos); *Köpekbalığı Metinleri*, Steven Hall (Alef); *İnsana Hiç Rahat Yok Kendinden*, Grace Paley (Yüz Kitap.)

Silence

© Don DeLillo, 2020

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Ajans aracılığıyla Siren Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar haricinde, yayıncının izni olmaksızın hiçbir kısmı, hiçbir surette ve hiçbir ortamda paylaşamaz.

© Siren Yayınları, 2022

Siren Yayınları - Roman

Sertifika No: 52392

ISBN: 978-605-5903-94-7

Birinci Baskı: Haziran 2022

Yayın Yönetmeni: Sanem Sirer

Yayın Koordinatörü: Erol Aydın

Çeviren: Aylin Ülçer

Kapak Tasarım: Nazlım Dumlü

İç Tasarım: ademserel.com

Baskı: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. 2622. Sok. No: 6/31

Bağcılar-İstanbul Sertifika No: 44871

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312

Beyoğlu-İSTANBUL

t (212) 243 45 65 f (212) 251 05 32

www.sirenyayinlari.com

info@sirenyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantev.org>

sirenmisesi.blogspot.com

Sessizlik

Don DeLillo

Türkçesi: Aylin Ülçer

“III. Dünya Savaşı’nda hangi silahlar kullanılır bilmem, ama IV. Dünya Savaşı’nın silahları sopalar ve taşlar olacak.”

Albert Einstein

BİRİNCİ BÖLÜM

Sözcükler, cümleler, sayılar, varış yerine kalan süre.

Adam düğmeye dokundu ve dik konumdaki koltuğu birazcık yattırdı. Baş üstü dolaplarının hemen altındaki küçük ekranların en yakınındakine, uçuşun seyriyle birlikte değişen sözcüklere ve sayılara bakarken buldu kendini. İrtifa, hava sıcaklığı, hız, varışa kalan süre. Uyumak istiyordu, ama bakmaya devam etti.

Heure à Paris. Heure à London.

“Baksana,” dedi adam ve kadın hafifçe başını salladı, fakat önündeki mavi, küçük deftere bir şeyler yazmaya kaldığı yerden devam etti.

Adam sözcüklerle sayıları yüksek sesle tekrar etmeye başladı, ama herhangi bir şey ifade etmediklerinden herhangi bir etkileri de olmadı, sürekli değişmekte olan ayrıntıların kaydını düşüyse de zihninin ve uçağın tekdüze gürültüsünde her birini anında yitirdiğiyle kaldı.

“Tamam. İrtifa otuz üç bin iki feet. Pek güzel, pek kesin,” dedi adam. “*Température extérieure* eksi elli sekiz S.”

Adam durup kadının Selsiyus demesini bekledi, ama kadın önündeki açılır masada duran deftere bakıp biraz düşündükten sonra yazmaya devam etti.

“Tamam. New York’ta saat on iki elli beş. Gece mi gündüz mü yazmıyor. Gerçi bize göre hava hoş, yazmasalar da olur.”

Mesele uykuydu. Uyumaya ihtiyacı vardı. Ama sözcüklerin, sayıların ardı arkası kesilmiyordu.

“Varış zamanı on altı otuz iki. Hız saatte dört yüz yetmiş bir mil. Varış yerine kalan süre üç saat otuz dört dakika.”

“Aklım durmadan ana yemeğe geri gidiyor,” dedi kadın. “Bir de ahududulu şampanya kokteyline.”

“Onu istemedin ki.”

“Kasıntı bir seçim gibi geldi. Ama daha sonra verecekleri tatlı gevrekleri dört gözle bekliyorum.”

Bir yandan yazıyor, bir yandan da konuşuyordu.

“Sözcüğü doğru telaffuz etmek istiyorum,” dedi. “Kapalı bir e. Yenge ya da dengedeki gibi. Yoksa ekmekteki gibi mi?”

Adam kadının yazmasını izliyordu. O anda söylediklerini mi yazıyordu acaba? Yoksa ikisinin birden söylediklerini mi?

“Celsius. Büyük C ile yazılıyor,” dedi kadın. “Birinin soyadıydı. Ama adı aklıma gelmiyor.”

“Pekâlâ. Ya *vitesse*. *Vitesse* ne demek?”

“Şu anda Celsius’u ve onun santigrat ölçüsü hakkındaki çalışmasını düşünüyorum.”

“Bir de Fahrenheit var.”

“O da aklımda.”

“*Vitesse* ne demek?”

“Ne?”

“*Vitesse*.”

“*Vitesse*. Hız,” dedi.

“*Vitesse*. Saatte yedi yüz kırk sekiz *kilometre*.”

Adamın adı Jim Kripps’ti. Fakat saatlerce sürecektir bu uçuş boyunca, adı oturduğu koltuğun numarası olacaktı. Kemikleşmiş

bir prosedürdü bu, biniş kartına basılan numaraya uygun olarak bizzat kendisinin yarattığı bir prosedür.

“İsveçliymiş,” dedi kadın.

“Kim?”

“Bay Celsius.”

“Telefonundan kopya mı çektin?”

“Böyle şeyler nasıl olur bilirsin.”

“Hafızanın derinliklerinden çıkagelir. Adamın adına da nail olduğunda ben de üzerimde bir baskı hissetmeye başlayacağım.”

“Ne baskısı?”

“Bay Fahrenheit’in adını bulup çıkarma baskısı.”

“Yüksekten uçuş ekranına geri dön sen,” dedi kadın.

“Bu uçuş. Bütün uzun uçuşlar. Bitmez tükenmez onca saat. Can sıkıntısından da ağır.”

“Tabletini aç. Bir film seyret.”

“Canım konuşmak istiyor. Kulak üstü kulaklık yok. İkimizin de canı konuşmak istiyor.”

“Kulak içi kulaklık yok,” dedi. “Konuş ya da yaz.”

Tessa Berens Jim’in karısı oluyordu, işleri sık sık edebiyat dergilerinde boy gösteren, Karayipler-Avrupa-Asya kökenli, koyu tenli bir şair. Ayrıca internette de zaman geçiriyor, üyelerine işitme kaybından bedensel dengeye ve bunamaya varıncaya dek çeşitli konularda danışmanlık hizmeti veren bir sitede çevrimiçi editörlük yapıyordu.

Burada, havada, çiftin birbirine söylediği şeylerin büyük çoğunluğu otomatiğe bağlanmış bir sürecin formalitelerinden, havayolu seyahatinin doğasının getirdiği yorumlardan ibaretmiş gibi görünüyordu. Yerçekiminin esas devinimi yatıştırdığı, sözlerin havada serbestçe uçtuğu odalardaki, lokantalardaki insanların daldan dala atlayan konuşmalarından eser yoktu. Okyanusların veya devasa kara kütlelerinin üzerinde geçen bunca

saatin marifetiyle cümleler kırpılmış, adeta kendinden zırhlı hale gelmişti. Her sözcük -ister yolcuların, ister pilotların, ister kabin görevlilerinin ağzından çıkmış olsun- uçağın asfalta teker koyup müsait bir körüğe doğru sonsuzca yol almaya başladığı anda unutulup gitmeye mahkûmdu.

Yalnızca o hatırlayacaktı bunları, öyle geçirdi içinden, gecenin bir yarısı, yataktayken; havayolu battaniyelerine sarmalanmış uyuyan, cansız görünen insanların imgelerini, uzun boylu kabin görevlisinin biraz daha şarap alır mıydınız diye soruşunu, uçuşun sona erişini, kemer ikaz ışığının sönüşünü, o azat edilme hissini, koridorlarda dikilip bekleyen yolcuları, çıkıştaki kabin görevlilerini, onların bütün teşekkür ederizlerini ve baş sallamalarını, milyonlarca millik o gülümsemeleri.

“Bir film bul. Film seyret.”

“Çok uykuluyum. Varış yerine kalan mesafe bin altı yüz bir mil. Londra’da saat on sekiz sıfır dört. Hız saatte dört yüz altmış beş mil. Ne görürsem okuyorum. *Durée du vol* üç saat kırk beş dakika.”

“Maç kaçta?” dedi kadın.

“Başlama vuruşu saat altı buçukta.”

“Zamanında evde olabilecek miyiz?”

“Daha demin ekrandan okumadım mı? Varış saati vesaire vesaire diye?”

“Unutma, Newark’a iniyoruz ama.”

Maç. Başka bir hayatta bir ihtimal ilgilenebilirdi belki bununla. Uçuş. Bu ara fasıl olmaksızın gideceği yerde olmak istiyordu o. Uzun uçuşları seven birileri var mıydı acaba? Kadının onlardan olmadığı kesindi.

“Heure á Paris on dokuz sıfır sekiz,” dedi adam. “Heure á London on sekiz sıfır sekiz. Hız saatte dört yüz altmış üç mil. Saatte iki mil kaybetmiş durumdayız.”

“Peki, sana ne yazdığımı söyleyeceğim. Çok basit. Gördüğümüz bazı şeyler hakkında yazıyorum.”

“Hangi dilde?”

“Başlangıç düzeyinde İngilizce. Daha dün annemizin.”

“Elimizde broşürler, kitapçıklar, koca koca ciltler var.”

“Öyle ama, kendi el yazımla görmeye ihtiyaç duyuyorum, belki bundan yirmi yıl sonra, hâlâ hayattaysam şimdi görmediğim, eksik bir öge gözüme çarpar diye, yirmi yıl, bilemedin on yıl sonra hepimiz hâlâ hayattaysak.”

“Bir de zaman dolduruyorsun. O da var.”

“Zaman doldurmak. Sıkıcı olmak. Hayatı yaşamak.”

“Peki. Température extérieure eksi elli yedi F,” dedi adam. “Başlangıç düzeyinde Fransızca’yı doğru telaffuz etmek için elimden geleni yapıyorum. Varış yerine kalan mesafe bin beş yüz yetmiş sekiz mil. Keşke havaalanı transfer servisini arasaydık.”

“Bir taksiye atlarız.”

“Bunca insan, hele de böyle bir uçuşun ardından. Hepsi bir vasıta ayarlamıştır çoktan. Çıkışlardaki o muazzam hengâme. Nereye gideceklerini tam olarak bilir onlar.”

“Ama onlar valizlerini bagaja vermiştir, çoğu, en azından bazıları. Biz vermedik. O da bizim avantajımız.”

“Londra’da saat on sekiz on bir. Varış zamanı on altı otuz iki. Son varış zamanı da buydu. İnsanın yüreğine su serpiyor bir bakıma. Paris’te saat on dokuz on bir. Yükseklik otuz üç bin üç feet. *Durée du vol* üç saat on altı dakika.”

Bu sözcükleri ve rakamları söylemek, konuşmak, ayrıntıları ortaya dökmek bu göstergelerin bir süre yaşamasını, resmen ya da onun isteğiyle kayda geçirilmesini sağlıyordu - zamanın ve mekânın sesli taraması, diye geçirdi içinden adam.

“Kapa gözlerini,” dedi kadın.

“Tamam. Hız saatte dört yüz yetmiş altı mil. Varış yerine kalan süre.”

Karısı haklıydı, valizleri vermeyelim, baş üstü dolaplarına sığdırırız. Ekranı izledi ve bir anlığına maçı düşündü, Titanlar’ın hangi takıma karşı oynadığını unutmuştu.

Varış saati on altı otuz. Température extérieure eksi kırk yedi S. Paris’te saat yirmi on üç. Yükseklik otuz dört bin iki feet. O iki feet hoşuna gidiyordu. Kayda düşmeye kesinlikle değerdı. Dışarıdaki hava sıcaklığı eksi elli üç F. Distance de parcours.

Seahawk’lar, tabii ya.

Kripps uzun boylu bir adam adıydı ve adam sahiden de uzun boyluydu, öyleydi ama çekimser bir şekilde; o yüzden silik olma ihtiyacını gidermekte hiç zorlanmıyordu. Kalabalığın tepesinde vakurca sallanan bir baş değil, sırtını kamburlaştırarak anonimliğe mazhar olmuş bir suret.

Derken uçağa biniş sürecine gitti aklı, bütün yolcuların nihayet yerlerine oturması, başlamak üzere olan yemek servisi, eller için ılık ıslak havlular, diş fırçası, diş macunu, çoraplar, su şişesi, battaniyenin yanında bir de yastık.

Bu imtiyazların varlığından dolayı az da olsa utanç duyuyor muydu? Pahalıya patlamasına rağmen birinci sınıf uçmaya karar vermişlerdi, zira uzun bir uçuşta diğer yolcularla sıkış tıktık oturmak bu seferlik kaçınmak istedikleri bir çileydi.

Göz maskesi, yüz nemlendirici, bir uçuş görevlisinin arada bir koridor boyunca ittirdiği, şarap ve içki seçenekleriyle dolu araba.

Tepeden sarkan ekranı takip etti ve böğründe ahmakça rahatına düşkünlüğün dirseğini hissetti. Kendini sadece ve sadece bir turist olarak görürdü. Uçaklar, trenler, lokantalar. Asla iyi giyimli olmak istemezdi. İyi giyinmek düzmece bir ikinci benin başının altından çıkmış bir şey gibi gelirdi ona. Aynadaki adam, imgesinin kusursuzluğuna nasıl da hayran.

“Yağmurlu gün hangisiydi?” diye sordu kadın.

“Anılar defterine yağmurlu günün kaydını düşüyorsun. Yağmurlu gün, ölümsüzleştirildi. Tatil denen şeyin özü, her anı hakkıyla yaşamaktan ibarettir. Sen söylemiştin bunu bana. En keyifli zamanları, unutulmaz anları, saatleri akılda tutmak. Uzun yürüyüşleri, harika yemekleri, şarap evlerini, gece hayatını.”

Kendi ağzından çıkanı dinlemiyordu, çünkü bayat laflar ettiğinin farkındaydı.

“Jardin du Luxembourg, Ile de la Cité, kötürüm kalmış, ama hâlâ hayatta olan Notre-Dame. Centre Pompidou. Bilet koçanını hâlâ saklıyorum.”

“Hangi günün yağmurlu olduğunu bilmem lazım. Mesele, yıllar sonra notlarıma dönüp baktığımda, bütün ayrıntıların yerli yerinde ve eksiksiz olduğunu görebilmek.”

“Kendine engel olamıyorsun.”

“Kendime engel olmak istemiyorum,” dedi kadın. “Tek istediğim eve varmak ve gözlerimi boş duvara dikmek.”

“Varış yerine kalan süre bir saat yirmi altı dakika. Asıl neyi hatırlamıyorum, söyleyeyim mi? Bu havayolunun adını. İki hafta önce yolculuğumuza başladığımızda farklı bir havayoluyla uçuyorduk, iki dilli ekran da yoktu.”

“Ama bu ekrandan memnunsun. Ekranını seviyorsun.”

“Gürültüden saklanmama yardımcı oluyor.”

Her şeyin önceden belirlendiği uzun bir uçuş, düşündüğümüzün ve söylediğimizin; bizlerin kesintisiz, tek bir doğuşkana, motorun kükreyişine gömülmemiz, onunla bir arada var olma ihtiyacına; öyle olmamasına rağmen o gürültüyü dayanılır kılmaya nasıl da razı geldiğimiz.

Yolcunun masaj isteğine ayak uyduran bir koltuk.

“Hatırlamak demişken. Şimdi hatırladım,” dedi kadın.

“Neyi?”

“Bir anda geldi aklıma. Anders.”

“Anders mi?”

“Bay Celsius’un adı.”

“Anders,” dedi adam.

“Anders Celsius.”

Kadının hoşuna gitti bu. Durduk yere gelmişti aklına. Durduk yere olan hiçbir şey kalmamıştı neredeyse. Yitik bir gerçek, dijital destek olmaksızın su yüzüne çıkıverince kişi uzaklara, bir zamanlar bilinmiş ve yitirilmiş olanın ötedünyasına dalıp giden gözlerle ilan ediyordu onu berikine.

“Bu uçaktaki çocuklar. Uslular,” dedi adam.

“Ekonomide uçmadıklarının bilincindeler. Üstlerine düşen sorumluluğu sezinliyorlar.”

Kadın başı önünde hem konuşup hem yazıyordu.

“Pekâlâ. Yükseklik on bin üç yüz altmış dört feet. New York’ta saat on beş sıfır iki.”

“Ama biz Newark’a gidiyoruz.”

“Maçın her saniyesini görmemiz gerekmiyor illa.”

“Benim gerekmiyor.”

“Benim gerekmiyor,” dedi adam.

“Senin bal gibi de gerekiyor.”

İnişten önce yarım saatliğine ya da bir uçuş görevlisi bir yiyecek ikramıyla çıka gelinceye dek uyumaya karar verdi. Çay ve tatlı. Uçak bir o yana bir bu yana sarsılmaya başladı. Buna aldirış etmemesi gerektiğini biliyordu, Tessa da omuz silkip, şu ana kadar pamuk gibi uçtuk, demeliydi. Emniyet kemeri uyarısının kırmızı ışığı yandı. Kadın; bedeni defterin üzerine neredeyse bütünüyle kapanmış halde koltuğuna enikonu gömülürken adam, emniyet kemerini sıkılaştırdı ve ekrana baktı. Sarsıntı giderek şiddetlendi; irtifa, hava sıcaklığı, hız; hiçbir şey demeden ekranda yazanları okumayı sürdürdü. Gürültüde boğuluyorlardı.

Tuvaletten dönen bir kadın koridorda sendeleyerek ilerledi, den-
gesini kaybetmemek için koltuk sırtlarına tutunarak ön sıradaki
yerine geçti. Dahili haberleşme sisteminde sesler, önce pilotlar-
dan birinin Fransızca konuşması, ardından uçuş görevlilerin-
den birinin İngilizce konuşması. Adam önce ekranda gördükle-
rini yüksek sesle okumaya devam edebileceğini düşündü, ama
içinde bulunduğu ruhsal ve fiziksel darboğazın orta yerinde bu-
nun aptalca bir ısrar olacağına kanaat getirdi. Kadın şimdi ona
bakıyordu, yazmayı bırakmıştı, sadece bakıyordu; o anda koltu-
ğunu dik konuma getirmesi gerektiği dank etti adamın kafasına.
Kadın çoktan dikleştirmişti koltuğunu, yemek tepsisini kapat-
mış, kalemiyle defterini koltuğun cebine kaldırmıştı. Altlarında
bir yerde korkunç bir gümbürtü. Ekran karardı. Pilot Fransızca
bir anons yaptı, söylediğini İngilizce olarak tekrar etmedi. Jim
koltuğunun kolçaklarına yapıştı, sonra Tessa'nın emniyet keme-
rini kontrol etti ve kendisinininkini biraz daha sıktı. Bütün yolcu-
ların evlerinde, düşen uçaklarına dair bir haber bekleyerek Kanal
4'teki altı ajansına kenetlenmiş olduğunu hayal etti.

“Korkuyor muyuz?” diye sordu kadın.

Adam bu soruyu havada asılı bıraktı, çay ve tatlı geçiyordu
aklından, çay ve tatlı.

Bırak mantığı dürtü dayatsın.

Kumarmazın dini imanı, inancının resmi beyanıydı bu.

Superscreen kanalının açık olduğu televizyonun karşısında oturmuş bekliyorlardı. Diane Lucas ve Max Stenner. Spor karşılaşmaları üzerine büyük bahislere girme konusunda adamın sabıkası kabarıktı ve bu, futbol sezonunun final maçıydı, Amerikan futbolu, iki takım, her takımda on bir oyuncu, 91 metre uzunluğunda dikdörtgen bir saha, her iki uçta kale çizgileri ve kaleler, yarı-ünlü bir şarkıcı tarafından söylenen milli marş, stadyumun tepesinde gökyüzünü delercesine uçan altı adet ABD Hava Kuvvetleri F16'sı.

Max oturma haline, bir yüzeye ve koltuğuna yapışık yaşamaya, oturmaya, alan golü kaçıdığına ya da top kaybı olduğunda sessizce küfrederek izlemeye alışkındı. Küfür kısılan gözlerinden okunurdu, sağ gözü neredeyse kapanırdı, ama maçın durumuna ve bahsin büyüklüğüne bağlı olarak bu küfür; dudakların yay gibi gerildiği, çenenin hafifçe titrediği, burnun yanındaki kırıışıklığın uzamaya meylettiği, bütün yüze sirayet eden bir sövgüye, hayatının pişmanlığına dönüşebilirdi. Tek kelime etmezdi ama, sadece bu gerginlik ve insanımsı maymunlar gibi, primat usulü,

tırnakları ete batıra batıra kaşımak üzere sol koluna uzanan sağ eli açık ederdi ruh halini.

2022 yılına ve 56. Super Bowl'a denk gelen o gün Diane, Max'in bir buçuk metre ötesindeki sallanan sandalyede oturuyordu. Çiftin arkasında, bir mutfak sandalyesinde Diane'in eski öğrencisi, otuzlarının başındaki Martin oturuyordu, hafifçe öne eğilmiş.

Reklamlar, kanal tanıtımları, maç öncesi gevezelikler.

Max arkasına doğru konuşuyordu: “Para her zaman aklımda, skor farkı da, bahsin kendisi de. Ama ben bilinçli olarak bir ayırım yapıyorum. Sahada ne olursa olsun aklımda sadece skor farkı oluyor, bahsin kendisi değil onu tutturmak daha önemli.”

“Büyük oynar. Ama gerçek meblağı,” dedi Diane, “kendine saklar. Onun mahremidir. Anca ölmesi lazım ki son nefesinde ne idüğü belirsiz birlikteliğimizin bunca yılında ne kadar para saçıp savurduğunu ağzından alabileyim.”

“Kaç yıldır birlikte olduğumuzu sor ona.”

Genç adam bir şey demedi.

“Otuz yedi sene,” dedi Diane. “Mutsuz bir beraberlik de diyemem, ama korkunç bir rutine binmiş olduğu kesin, birbirine yapışmış iki insan, birbirlerinin adlarını unutmalarına ramak kalmış.”

Reklam akışı başladı ve Diane Max'e baktı. Bira, viski, yer fıstığı, sabun, meşrubat. Genç adama döndü.

“Max seyretmeye ara vermez,” dedi. “Bir şey satın almaya asla niyeti olmayan bir tüketiciye dönüşür. Önümüzdeki üç-dört saatte en az yüz reklam gösterirler.”

“Onları seyrediyorum.”

“Ne güler ne ağlar. Ama seyreder.”

Çiftin etrafındaki fazladan iki sandalye, geç gelenler için hazır.

Martin daima zamanında, tiril tiril giyinmiş temiz pak tıraşlı halde gelirdi; sokaklarını görünmeden arşınladığı Bronx'ta yalnız yaşıyor, aynı semtte bir lisede fizik öğretmenliği yapıyordu. Deneyisel devlet okullarından biriydi bu lise, yetenekli öğrencileri çatısının altında toplamıştı, Martin de fiziğin girift mucizelerini keşfetme yolculuklarında yarı-eksantrik rehberiydi onların.

“Devre arasında belki bir şeyler atıştırırım,” dedi Max. “Ama seyretmeye ara vermem.”

“Aynı zamanda dinler de.”

“Seyrederim, dinlerim.”

“Sesini kısar ama televizyonun.”

“Şimdi olduğu gibi,” dedi Max.

“Konuşabiliriz böylece.”

“Konuşur, dinler, yer, içer, seyrederiz.”

Şu son yıl boyunca Diane sürekli genç adama dünyaya dönmelerini tembihleyip durmuştu. Bir sandalyeyi bile güç bela dolduruyordu, çevresinde olup bitenlere anca arada bir ayarmış gibi bir hali vardı, orijinal bir klişeydi, başkalarından farklıydı, önceden kestirilebilir veya yüzeysel bir kişilik değildi, ama Einstein'ın 1912 tarihli *Özel Görelilik Kuramı* kitabını deşip durma zorlantısında yitip gitmiş bir adamdı.

Betinin benzinin attığı bir trans haline geçme eğilimindeydi. Bir hastalık mıydı bu, özel bir arazi mi vardı?

Ekranada bir sunucuyla eski bir antrenör rakip takımların oyun kurucularını konuşuyorlardı. Max, profesyonel futbolun iki oyuncuya indirgenmiş acınası halinden şikâyet etmeye bayılırdı, üyeleri sürekli değişen takımlarla uğraşmaktansa böylesi daha kolaydı tabii.

Başlangıç vuruşuna bir reklam kalmıştı. Max yerinden kalktı, ayaklarını sağlam tutarak üst gövdesini bir sağa bir sola, gidebildiği yere kadar döndürdü, sonra yaklaşık bir on saniye dümdüz

önüne baktı. Oturduğunda, Diane, ekrandaki gelişmelerin planlandığı şekilde devam etmesine izin veriyormuşçasına başını salladı.

Kamera kalabalığı taradı.

“Orada olduğunuzu düşünsenize. Stadyumun en yukarılarda bir koltuğa gizlenmiş olduğunuzu,” dedi Diane. “Stadyumun adı neydi? Hangi anonim şirketin ya da ürünün adıyla anılıyor?”

Bir dakika dercesine kolunu havaya kaldırıp stadyuma uygun bir isim düşündü.

“Benzedrex Nazal Dekonjestan Hatıra Stadyumu.”

Max ellerini pek de birbirine değdirmeden bir alkış hareketi yaptı. Diğerlerinin nerede kaldığını, uçaklarının rötar yapıp yapmadığını, trafik yüzünden mi geciktiklerini, devre arasında yiyecek ve içecek bir şeyler getirip getirmeyeceklerini merak ediyordu.

“Her şeyden bol bol var.”

“Ama yetmeyebilir. Beş kişi. Uzun devre arası. Şarkılar, danslar, seks – kim bilir daha neler neler?”

Takımlar koşarak sahaya çıkıp yerlerini aldılar. Başlangıç vuruşunu yapacak takım, vuruşu karşılayacak takım.

“Şahsen televizyon ekranına sinek gibi yapışmama neden olan olay Dünya Kupası’ydı,” dedi Martin. “Küresel bir müsabaka. Topa ayağınla vur, kafa at, elinle dokunma. Kadim gelenekler. Bütün ülkelerin genciyle yaşlısıyla tek yürek olup maçlara kilitlenmesi. Ortak bir din. Takım kaybedince oyuncular kendilerini yere atıyor.”

“Kazanan oyuncular da kendilerini yere atıyor,” dedi Diane.

“Bir o ülkede, bir bu ülkede insanların devasa meydanlarda toplanması, Dünya Kupası, tezahüratlar, gözyaşları.”

“Sokaklarda kendini yere atmalar.”

“Bir keresinde göz ucuyla seyretmişim. Yalandan yaralanmalar,” dedi Max. “Ayrıca ellerini kullanamadıktan sonra o sporun ne anlamı kalıyor? Kaleci olmadığın sürece topa elini sürmyorsun. Normal bir dürtüyü bile isteye bastırmak bu adeta. Al sana top. Yakala, kap, koş. Normali bu. Yakala, at.”

“Dünya Kupası,” dedi Martin tekrar, neredeyse fısıldarcasına. “Gözümü ekrandan alamamıştım.”

O anda bir şey oldu. Ekrandaki görüntü titreşmeye başladı. Sıradan bir parazit değildi bu, derinliği vardı; soyut örüntüler oluşturuyor, bunlar da çözünüp ritmik bir nabza, kâh öne atılıp kâh geri çekiliyormuş gibi duran bir dizi temel birime dönüşüyordu. Dikdörtgenler, üçgenler, kareler.

Seyrettiler, dinlediler. Ama dinlenecek bir şey yoktu. Max önünde duran uzaktan kumandayı yerden aldı, ses düğmesine tekrar tekrar bastı, ama ses yoktu.

Derken ekran karardı. Max açma/kapama düğmesine bastı. Aç, kapa, aç. Diane ile cep telefonlarına baktılar. Kapalı. Kadın odanın öbür ucunda duygusal nedenlerle tutulan bir yadigâr olan sabit telefona yöneldi. Çevir sesi gelmiyordu. Dizüstü bilgisayar cansızdı. Yan odadaki bilgisayarın başına gidip bir iki düğmeye bastı, ama ekran aydınlanmadı.

Max’in yanına döndü, adamın arkasında durup ellerini omuzlarına koydu ve Max’in yumruklarını sıkıp küfretmeye başlamasını bekledi.

“Bahsime ne oluyor?” dedi adam sakince.

Cevap beklercesine Martin’e baktı.

“Ortada ciddi para var. Bahsim nerede?”

“Algoritmik yönetim olabilir,” dedi Martin. “Çinliler. Çinliler de Super Bowl’u seyrediyor. Onlar da Amerikan futbolu oynuyor. Pekin Barbarları diye bir kulüp var. Harbiden böyle. Son gülen onlar. Seçici bir internet mahşerine start verdiler. Asıl onlar seyrediyor, biz değil.”

Max'in bakışları yeniden koltuğuna oturmuş, Martin'e bakmakta olan Diane'e kaydı. Ciddi konuları alaya vurma eğilimde değildi. Yoksa bir tek bu konuları mı komik buluyordu?

Tam o anda boş ekrandan bölük pörçük bir konuşma duyuldu. Nece olduğunu çözmeye çalıştılar. İngilizce mi, Rusça mı? Mandarin mi? Kantonca mı? Ses kesildiğinde dahası gelecek mi diye kulak kesildiler. Baktılar, dinlediler, beklediler.

"Bu dünyaya ait bir dil değil bu," dedi Diane. "Dünya dışından."

Bu kez işi alaya vuranın kendisi olduğundan emin değildi. On-on iki dakika ya da artık ne kadar önceyse, stadyumun üstünden uçan askeri jetlerden dem vurdu.

"Her sene yapılır," dedi Max. "Uçaklarımızın gösteri uçuşu ritüeli."

Son cümlesini tekrar etti ve belagatini takdir etmesini beklercesine Martin'e baktı.

"Modası geçmiş bir ritüel," dedi sonra. "Amerikan futboluyla savaş arasındaki benzerliklerin dibine darı ekmiş durumdayız. Romen rakamlarıyla anılan Dünya Savaşları, Romen rakamlarıyla anılan Super Bowl karşılaşmaları. Savaş başka bir yerde olan başka bir şey artık."

"Gizli şebekeler," dedi Martin. "Her dakika, her mikrosaniye hayal gücümüzün kavrayamayacağı şekillerde değişiyorlar. Şu boş ekrana bakın. Bizden ne gizlemekte acaba?"

"Martin dışında kimse Çinlilerden daha akıllı değil," dedi Diane.

Max hâlâ genç adama bakmaktaydı.

"Akıllıca bir şey söyle bakayım," dedi.

"Gece gündüz Einstein'dan alıntı yapıyor. Daha ne olsun."

"Pekâlâ, 1912 *Elyazması*'ndan bir dipnot. 'Uzay ve zaman denen güzel, ele avuca sığmaz kavramlar.' Tam akıllıca denemez

belki, ama sürekli tekrar etmekten kendimi alamadığım bir ibare.”

“İngilizce mi Almanca mı tekrar ediyorsun?”

“Duruma bağlı.”

“Uzay ve zaman,” dedi Diane.

“Uzay ve zaman. Uzayzaman.”

“Derste dipnotlardan alıntı yapıyordun. Dipnotlar içinde kaybolup gidiyordun. Einstein, Heisenberg, Gödel. Görelilik, belirsizlik, eksiklik. Bense aptal gibi, maçın yayınlandığı tüm şehirlerdeki tüm odaları canlandırmaya çalışıyorum gözümde. Dikkatle ekrana bakan ya da bizim gibi afallamış halde oturan, bilim tarafından, teknoloji tarafından, sağduyu tarafından yarı yolda bırakılmış bütün o insanları.”

Mevcut koşullara daha uyumlu olabileceği düşüncesiyle istemsizce Martin’in telefonuna uzandı Diane. Max’e baktı. Biri Boston’da evli, iki çocuklu, diğeri de Avrupa’da bir yerlerde tatilde olan kızlarını aramak istiyordu. Düğmelere bastı, aleti salladı, ekranına gözlerini dikti, başparmak tırnağıyla dürttü.

Hiçbir şey olmadı.

“Şili’de bir yerlerde,” dedi Martin.

Diane devamını bekledi.

“Kuramcılar kitleçekimsel dalgalara, süpersimetrilere vesaireye dair istediklerini ortaya çıkarmış, ne tahminlerde bulunmuş, neler tahayyül etmiş olursa olsun, ben yine de Einstein’ın arkasındayım,” dedi. “Einstein’ın ve uzaydaki kara deliklerin. Önce o dedi, sonra gördük biz. Güneşimizden milyonlarca kez daha büyük. Bunu onlarca yıl önce söyledi. Onun evreni bizimkine dönüştü. Kara delikler. Olay ufku. Atom saatleri. Görülemez olanı görmek. Şili’nin kuzey iç kesimi. Bunu söylemiş miydim?”

“Her şeyi söyledin.”

“Büyük Sinoptik Gözlem Teleskobu.”

“Şili’de bir yerlerde. Söyledin bunu.”

Max esnermiş gibi yaptı.

“Biz buraya ve şimdiye dönelim. Şu anda bu bina ve bir ihtimal bu bölge dışında başka hiçbir yeri ve hiç kimseyi etkilemeyen bir iletişim rezaletiyle karşı karşıyayız.”

“Peki ne yapacağız?”

“Bu binada yaşayan insanlarla konuşacağız,” dedi. “Komşu diye anılan insanlarla.”

Diane’e baktı, derken ayağa kalktı, omuz silkerek kapıdan dışarı çıktı.

İkisi bir an sessizce oturdular. Martin ile sessizce oturmayı bilmediği dank etti kafasına.

“Bir şeyler mi yesek?”

“Belki devre arasında. Tabii devre arası olursa.”

“Einstein,” dedi Diane. “El yazması.”

“Evet, üstünü çizdiği sözcükler, cümleler. Onu düşünürken görebiliyoruz.”

“Başka?”

“El yazısıyla yazılmış metnin doğası. O rakamlar, harfler, ifadeler.”

“Hangi ifadeler?”

“‘Alanın uyguladığı kuvvet.’ ‘Enerjinin eylemsizliği kuramı.’”

“Başka?”

“‘Dünya noktası.’ ‘Dünya hattı.’”

“Başka?”

“‘Weltpunkt.’ ‘Weltlinie.’”

“Başka?”

“Normalde soluk olan tıpkıbasım sayfaların kitabın sonuna doğru bir an koyulaşmaları.”

“Başka?”

“Kartondan bir kitap kutusu, ciltli bir kitap, yirmi beşe otuz sekiz sayfalar. Külçe gibi bir şey, onu elimde tartıyorum, sayfalarını çeviriyorum, sayfaları tanyorum.”

“Başka?”

“Bu Einstein, onun elyazısı, onun formülleri, onun harfleri ve sayıları. Sayfaların o katıksız fiziksel güzelliği.”

Erotik bir yanı vardı bu sohbetin. Adamın cevapları seriydi, sesi asıl önemli olanı gözden kaçırmayan birinin hevesini ele veriyordu.

Diane boş ekrana dosdoğru bakmaya devam etti.

“Başka? Daha daha?”

“Üç sözcük.”

“Neymiş onlar?”

“Hız toplama teorisi.”

“Bir daha söyle.”

Bir daha söyledi. Diane bir kez daha duymak istiyordu, ama artık bu işe bir nokta koymaları gerektiğine karar verdi. Öğretmenle öğrencinin rolleri değişmesi haline.

Martin Dekker. Tam adı ya da adının büyük bir kısmı. Kadın gözlerini kapadı ve bu adı kendi kendine tekrarladı. Martin Dekker, sen sonsuza dek yalnız mı yaşayacaksın? dedi. Boş ekran olası bir cevap gibi göründü.

Sonra dönüp ona baktı.

“Eee, nerede kaldı bu? Diğerleri nerede?”

“Diğerleri kim?”

“İki boş sandalyenin sahibi. Eski arkadaşlar, az çok öyle. Karı koca. Paris’ten dönüyorlar, sanırım. Ya da Roma’dan.”

“Ya da Şili’nin kuzey iç kesiminden.”

“Şili’nin kuzey iç kesimi.”

Max geri geldi, dosdoğru odanın karşı tarafındaki pencereye gidip aşağı, pazar gününün boş sokaklarına baktı. Çaldığı ve es geçtiği kapılardan konuştular. Derken kapılar bizzat ana konuya dönüşüverdi; tahta levhadan birer yapı olarak betimlenmeye değer kapılar, kimi çizik içinde, kimi lekeli, kimi yeni boyanmış. Bu kattakiler çok yakın komşular, neden yüz göz olalım. Bir alt katta beş kapı çaldım, üçünden cevap aldım, dedi Max üç parmağını havaya kaldırarak. Onun da altındaki katta dört cevap, ikisi maçıtan bahsetti.

“Bekliyoruz,” dedi Diane.

“Onlar da bizim gördüğümüzü ve duyduğumuzu görüp duymuşlar. Komşuluğa ilk kez adım atarak koridorda dikildik. Kadınla erkekli karşılıklı baş salladık.”

“İsmen tanıştınız mı?”

“Başlarımızı salladık.”

“Peki. Önemli soru. Asansör çalışıyor mu?”

“Merdivenleri kullandım.”

“Tamam. Neler olduğu hakkında bir fikri olan var mı?”

“Teknik bir şey. Kimse Çinlileri suçlamadı. Sistemsel bir arıza. Bir de güneş lekesi yorumu geldi. Ciddi bir cevaptı bu. Pipo içen bir adam söyledi. Hayır, bu binada sigara içmenin yasak olduğunu ona söylemedim.”

“Tabii kendin de arada bir puro tüttürdüğünden,” dedi Diane Martin’den yana.

“Güneş lekesi. Kuvvetli bir manyetik alan. Adamın yüzüne bakakaldım.”

“Adama -sen bittin- bakışını attın yani.”

“Uzmanlar gerekli ayarlamaları yapacaktır, dedi.”

Max pencerenin önünden çekilmeksizin bu son yorumu fısıldayarak yineledi.

Diane Martin'in konuşmasını bekledi. Onun ne demesini istediğini biliyordu. Ama Martin bir şey demedi. Bunun üzerine malum şeyi kendisi esprili bir soruyla dile getirmeye yeltendi.

“Uygarlığımızın sonunun geldiğini belirten o rastlantısal kucaklaşma olmasın bu?”

Zoraki bir kahkahayı bir an sessizliğe saptı ve birinin bir şey demesini bekledi.

Hayat, korkmayı unutacağımız denli ilginç bir hal alabilir.

Minibüste, sessiz sokaklarda yol alırlarken Jim, Tessa'nın kendisine bakmasını bekledi ki gözleriyle anlaşılsınlar.

Sıkış tıkış aracın içinde başkaları da vardı, iki uçuş görevlisi, kendi kendine Fransızca konuşmakta olan bir adam, telefonuna söylenen, elinde sallayarak ona sövmekte olan bir diğeri. İnleyenler. Ve daha başkaları da vardı, onlar sessizdi, hafızalarını zorlayarak ne olduğunu, kim olduklarını bulup çıkarmaya çalışıyorlardı.

Gökten düşüvermiş, yalpalayan bir metal, cam ve can kütle-siydiler.

“Uçak düştü. Süzülür gibi olduğumuza inanamadım,” dedi biri.

“Süzüldüğümüzden emin değilim. Belki başta. Ama çok sert çarptık,” dedi bir başkası.

“Pisti mi ıskaladık?”

“Mecburi iniş. Alevler,” dedi bir kadın. “Yana doğru savruluyorduk ki camdan dışarı baktım. Kanat yanıyordu.”

Jim Kripps ne gördüğünü hatırlamaya çalıştı. Korkusunu hatırlamaya çalıştı.

Alnında bir kesik vardı, bir yara, artık kanamıyordu. Tessa durmadan yaraya bakıyor, adeta ona dokunmak istiyordu; bunun hatırlamalarına bir faydası olur diye düşünüyordu belki. Dokunmanın, sarılmanın, hiç durmadan konuşmanın bir faydası olurdu belki. Telefonları çalışmıyordu, ama şaşılacak bir yanı yoktu bunun. Yolculardan birinin kolu burkulmuştu, ağzında dişler eksikti. Başka yaralılar da vardı. Şoför bir kliniğe gittiklerini söylemişti onlara.

Tessa Berens. Adını biliyordu. Pasaportu, parası ve paltosu yanındaydı, ama ne valizi ne defteri vardı, gümrükten geçmiş olma hissi, korkuya dair bir anısı yoktu. Daha net bir şekilde hatırlamaya çalışıyordu. Jim buradaydı ve sağlam bir dayanaktı, bir sigorta şirketinde sigorta eksperisi olarak çalışan bir adam.

Bu neden böylesine su serpiyordu insanın yüreğine?

Dışarısı soğuk ve karanlıktı, ama sokakta bir koşucu vardı, üstünde bir şort ve tişörtle, bisikletlere ayrılmış şeritte sabit bir tempoyla hareket eden bir kadın. Geçtikleri sokaklarda tek tük başkaları da vardı, acelesi olan, uzak insanlar, hepi topu birkaç kişi, kimse birbirinden yana en ufak bir bakış dahi atmıyordu.

“Bir de yağmur yağsa tam olacak,” dedi Jim, “o zaman bir filmin kahramanları olduğumuzdan hepten emin olacağız.”

Uçuş görevlileri sessizdi, üniformaları hafifçe dağılmıştı. Minibüsteki diğerleri tarafından onlara yöneltilen iki-üç soru. Belli belirsiz bir cevap, sonra hiçbir şey.

“Hâlâ hayatta olduğumuzu kendimize sürekli hatırlatmayı ihmal etmemeliyiz,” dedi Tessa, diğerlerinin duyabileceği kadar yüksek bir sesle.

Fransızca konuşan adam şoföre sorular yöneltmeye başladı. Tessa, adamın dediklerini Jim anlayabilsin diye çevirmeye çalıştı.

Şoför yavaşlayıp koşmakta olan kadına ayak uydurdu. Hangi dilde olursa olsun sorulara cevabı yoktu. Yaşlı bir adam tuvalet ihtiyacı olduğunu söyledi. Fakat koşucuyla aynı çizgide kalmak-taki kararlılığı apaçık ortada olan şoför hızı arttırmadı.

Kadın dosdoğru önüne bakarak öylece koşmayı sürdürdü.

Gündüz akın eden huşu içindeki turistlerin unutup gittiği azizler ve melekler, gece yarısı nasıl da eşiğini aşındırır boş kiliselerin.

Max yeniden sandalyesine oturmuş duruma sövüyordu. Boş ekrana bakıp duruyordu. Sürekli İsa Sen Bana Sabır Ver ya da İsa aşkına ya da Hay İsa Gibi deyip duruyordu.

Diane şimdi iki erkeği birden izleyebileceği bir açıda oturuyordu. Bunun devre arası atıştırmalıklarını hazırlaması için iyi bir fırsat olduğunu söyledi Max'e. Ne de olsa birkaç dakika içinde yayının devam etmesi, maçın olağan seyrine dönmesi pekâlâ mümkündü, öyle değil mi? Bu dediklerinin tek kelimesine inanmadığını da sözlerine ekledi.

Max mutfağa gitmek yerine içki dolabına yöneldi ve kendine Amerikan meşesinde on yıl yaşlandırılmış Widow Jane marka bir kadeh burbon doldurdu.

Genelde fırsatını yakaladığında bunu odadaki herkese ilan ederdi. *Amerikan meşesinde on yıl yaşlandırılmış.* Söylemekten hoşlandığı bir şeydi bu, sesinde belli belirsiz bir alay olurdu bunu söylerken.

Bu kez hiçbir şey demedi, Martin'e bir kadeh teklif etmedi. Karısı şarap içerdi, ama sadece akşam yemeklerinde, Amerikan futbolu izlerken değil.

İsa adını birkaç kez daha homurdandı ve kadehi elinde ekrana bakarak oturup beklemeye başladı.

Diane Martin'e baktı. Bu hoşuna gidiyordu. Onu incelemiş gibi yaptı. Onu Genç Martin olarak canlandırdı kafasında, bir kitabın bir bölümünün başlığı.

Sonra usulca, "Nasıralı İsa," dedi.

Martin onun düşündüğü tepkiyi verecek miydi acaba?

"O ılık saçan isim," dedi Martin.

"Biz böyle diyoruz. Sen de ben de. Ya Einstein ne diyordu?"

"Ben Yahudiyim ama yine de Nasıralı'nın parıltılı şahsiyetinin etkisi altında kalmaktan kendimi alamıyorum," diyordu."

Max boş ekrana bakıyordu. Bakıyor ve içiyordu. Diane gözlerini Martin'in üstünde tutmaya çalıştı. Martin'in nezdinde, *Nasıralı İsa* adının, onu halesine çeken açıklanamaz bir nitelik taşıdığını biliyordu. Martin belli bir dine mensup değildi ve sözde doğaüstü güçleri olan herhangi bir varlığa saygı beslemezdi.

Onu etkileyen o isimdi. İsmin güzelliği. İsmin ve yerin.

Max öne doğru eğilmişti. İrade gücüyle ekranda bir görüntü belirmesini sağlamaya çalışır gibiydi.

"Roma, Max, Roma," dedi Diane. "Bunu hatırlarsın. Kiliselerdeki, sarayların duvarlarında, tavanlarındaki İsa'yı. Benden daha iyi hatırlarsın sen. Hele turistlerin odalar arasında ağır ağır dolandıkları bir saray vardı hani. Devasa tablolar. Duvarlar ve tavanlar. Özellikle de orayı."

Martin'e baktı. Ufak tefek, kucaklanası, çocuksu bir adam değildi o. Kollarının ucundan koptu kopacakmış gibi duran o sarkık elli, uzun, hımbıl vücuduna olan taahhüdünden kaçmaya çalışan

bir zihin olarak görüyordu onu. Minderi bile olmayan bir mutfak sandalyesine oturmasını rica ettiği için suçluluk duydu.

“Max’i çekiştirip rehberli bir grubun arasına kaynamaya çalıştım, ama izin vermedi. Rehber fikrinden nefret ediyordu,” diye anlattı Diane. “Resimler, mobilyalar, uzun galerilerdeki o heykeller. Nefes kesici resimlerle bezenmiş kemerli tavanlar. Her şeyiyle, son derece inanılmaz.”

Şimdi boşluğa bakıyordu Diane.

“Hangi saraydı?” dedi Max’e. “Sen hatırlıyorsun. Ben hatırlamıyorum.”

Max hafifçe başını sallayarak içkisini yudumladı.

Galerilerden birinde kıpırdamaksızın, yaşamları askıya alınmış halde kafalarını kaldırmış, tavandaki tasvire, meleklerle, azizlere, bilindik giysilerini, kıyafetini kuşanmış İsa’ya bakmakta olan kulaklıklılı turistler.

Diane, başı geride, büyük bir coşkuyla konuşuyordu, bir anlığına rehber kesilmişti sanki.

“Kaç yıl önceydi? Max.”

Adam sadece başını salladı.

“İsa’nın kıyafeti,” dedi Martin. “Sözcüğün içine gömülmüş buruş kırış bir giysi getirmeye çalışıyorum gözümün önüne.”

“Ellerindeki ahize biçimli sesli rehberleri kulaklarına yapıştırmış insanlar. Kim bilir kaç ayrı dilde sesler. Şimdi dahi, uykuya dalmadan önce düşünürüm onları, uzun galerilerdeki o kıpırtısız suretleri.”

“Tavana bakmakta olan,” dedi Martin.

“Max. Tam ne zamandı bu? Artık yıllar birbirine karışıyor. Her dakika biraz daha yaşılanıyorum.”

“*Bu takım gölgelerden sıyrılıp anı yakalamaya hazır,*” dedi Max.

Boş ekranı mercek altına almış gibiydi.

Genç adam hiçbir yerde gözünü dikeceği bir şey bulamayan kadına, eşe, eski profesöre, arkadaşına baktı.

“Maçın sertleştiği bu anlarda hücum takımı rakip sahayı adeta yayılım ateşine tutmuş, bastırdıkça bastırıyor, bastırıyor,” dedi Max.

Max’in lafını kesmek, bir şey, herhangi bir şey demek Diane’in içinden gelmiyordu; bir insanla, herhangi bir insanla şaşkın gözlerle bakışmak ona elzem göründüğünden, sadece bu yüzden nihayet Martin’den yana baktı.

“Onu devirme çabalarını savuşturuyor, topu kaçırıyor-ama önü kesiliyor!” dedi Max.

Burbonundan bir büyük yudum daha alma zamanı gelmişti, durakladı ve içkisini içti. Dili kendinden emin bir şekilde kullanıyor, diye geçirdi içinden Diane, bilinçaltının derinliklerinden gelen bir yayının; onlarca yılın birikimi olan ve oyunun doğasının -erkeklerin birbirine vurmasının, erkeklerin birbirini devirip çimenlere düşürmesinin- çamuruna bulanmış içkin bir söylemin gün ışığına çıkması bu.

“Koşu oyunu, koşu oyunu, kalabalık çılgınca tezahürat ediyor, stadyumda yer yerinden oynuyor.”

Yarım cümleler, yalın sözcükler, tekrarlar. Diane tek sesli, ayinsel bir çeşit kilise müziği olarak düşünmeye yeltendi bunu, ama abartılı bir saçmalıktı hepsi, kendi kendine öyle dedi.

Davudi bir sesle, kalabalığın sesiyle konuşmayı sürdüren Max.

“Sa-vun-ma. Sa-vun-ma. Sa-vun-ma.”

Ayağa kalktı, gerindi, oturdu, içkisini içti.

“Yetmiş yedi numara, adı her neyse, neye uğradığına şaşır-mış gibi duruyor, öyle değil mi? Rakibin yüzüne tükürdüğü için penaltı yiyor.”

“Bu takımlar aşağı yukarı birbirlerine denk güçte,” dedi. “Orta sahadan ayak vuruşu. Yürekleri ağza getiren bir maç oluyor.”

Diane etkilenmeye başlıyordu.

“Hücum hattı koçu. Murphy, Murray, Mumphrey, telsizden birtakım yeni talimatlar veriyor,” diye sürdürdü.

Ses tonunu değiştirerek konuşmaya devam etti; sakın, ölçülü ve inandırıcı bir hava vermişti sesine.

“Hayalinizdeki kablosuz bağlantı. Yatıştırır ve nemlendirir. Uygun fiyatına rağmen iki misli fazla kota sağlar. Kalp ve akıl hastalığı risklerini azaltır.”

Derken, *“Evet evet evet, daima sevindirir elbet elbet elbet,”* diye şakıdı.

Diane’in ağzı bir karış açık kalmıştı. Max’in sesine bu neşeli ahengi veren, hem futbol ağzına hem de reklam jargonuna böylesine müthiş bir kıvraklıkla hakim olmasını sağlayan burbon muydu? Daha önce hiç olmamıştı bu, ne burbonla ne viskiyle, ne birayla ne de marihuanayla. Tadını çıkarıyordu durumun, en azından şimdilik öyle geliyordu ona, tabii yayına ne kadar devam edeceğine bağlı, diye geçirdi içinden.

Yoksa boş ekran mıydı sebebi? Maçın, mevcut farkındalığımızın kırılğan kapsamı dışında kalan, Derin Uzay’da bir yerlerde, bizim değil Martin’in zaman dilimine ait transrasyonel bir eğrilmede gerçekleşiyor olduğu hissi ters bir etki yaratarak Martin’in hayal gücünü mü kışkırtıyordu?

Kulak tırmalayan bir sesle, *“Bazen keşke insan olsaydım diyorum, keşke erkek, kadın, çocuk olsaydım da bu leziz erik suyunu tadabilseydim,”* dedi Max.

“Ölüm Sonrası Ebedi Finansman Hizmetleri. Size özel düzenlemeleri bugün internet üzerinden yapmaya başlayın.”

Derken, *“Maç yeniden başlıyor, ikinci devre, eller, ayaklar, dizler, kafa, göğüs, kasık, vurmaya ve darbe almaya hazır. Elli Altıncı Super Bowl. Canımıza Susamışlığımızın Milli Göstergesi.”*

Diane sohbet etmemeleri için hiçbir neden olmadığını fısıldadı Martin’e. Max kafayı maçla bozmuştu, herhangi bir dış etmenden rahatsız olması mümkün değildi.

“Bir süredir bir ilaç kullanıyorum,” dedi genç adam usulca.

“Evet.”

“Ağız yoluyla alınıyor.”

“Evet. Hepimiz yaparız bunu. Küçük beyaz haplar.”

“Yan etkileri var.”

“Küçük bir kapsül veya tablet. Beyaz, pembe, artık ne renkse.”

“Kabızlık yapabiliyor. İshal yapabiliyor.”

“Evet,” diye fısıldadı Diane.

“Başkalarının düşüncelerinizi duyabildiği ya da davranışlarınızı kontrol edebildiği hissine yol açabiliyor.”

“Bunu hiç duymamıştım galiba.”

“Dayanaksız korku. Güvensizlik. Sana prospektüsü gösterebilirim,” dedi. “Yanımda taşıyorum.”

Max yine kolunu kaşıyordu, ama bu kez parmaklarıyla değil parmak boğumlarıyla.

“Orta sahanın yakınından alan golü girişimi – şaşırtmaca, şaşırtmaca, şaşırtmaca!” dedi.

Televizyon ekranı. Diane başını kaçamaklı bir tavırla ekrana çevirmekten kendini alamıyor, onun hâlen boş olduğundan emin olmak istiyordu. Ekranı boş görmenin yüreğine neden böylesine su serptiğini ise çözemiyordu.

“Gelin biraz da sahaya inelim,” dedi Max. *“Esther, bize neler olduğunu anlatır mısın?”*

Bir anda başını kaldırdı, elinde hayali mikrofonu, sesinin perdesi yükselmiş olarak saha seviyesinin epeyce yukarısında kalan bir kameraya doğru konuşmaya başladı.

“Burada, yedek kulübesinde sakatlıklar furyasına rağmen bu takım kendinden emin bir havada.”

“Sakatlıklar furyası.”

“Evet öyle, Lester. Koordinatörle konuştum, hücum, savunma, her neyse. Ağzı kulaklarında.”

“Teşekkürler Esther. Şimdi aksiyona geri dönelim.”

Yavaş yavaş Martin’in konuşmakta olduğuna aydı Diane, gerçi ille de onunla konuşurmuş gibi bir hali yoktu.

“Aynaya bakıyorum ve gördüğüm kişinin kim olduğunu bilmiyorum,” dedi. “Gerisingeri bana bakan çehre benimmiş gibi gelmiyor. Öte yandan neden öyle gelsin ki? Ayna gerçekten yansıtıcı bir yüzey mi acaba? Ve gördüğüm, diğer insanların gördüğü yüz mü? Yoksa benim icat ettiğim bir şey ya da biri mi? Aldığım ilaç mı açığa çıkarıyor bu ikinci beni? O yüze ilgiyle bakıyorum. İlgiyle ve bir gafil avlanma hissiyle. Başka insanların başına geldiği olur mu bunun hiç? İnsanlar sokakta yürüyüp birbirlerine bakarken ne görürler peki? Benim gördüğümle aynı şey midir onların gördüğü? Hayatlarımız boyunca, bunca bakma. Bakmakta olan insanlar. İyi de ne görüyorlar?”

Max spikerlik yapmayı kesmişti. Martin’e bakıyordu. Karıkoca, ikisi de Martin’e bakıyordu. Genç adam orta mesafe denen yere gözünü dikmiş, ihtiyatlı bir şekilde dikkatle bakmaktaydı ve hâlen konuşuyordu.

“Bir kaçış yolu filmler. Öğrencilerime de hep söylüyorum. Oturup dinliyorlar. Yabancı dildeki siyah-beyaz filmler. Aşına olmadığımız dillerdeki filmler. Ölü bir dil, bir dil ailesinin alt grubu, bir lehçe, yapay bir dil. Altyazıları okumayın. Peşin peşin söylüyorum onlara. Geçen konuşmaların ekranın altındaki o kitap harfli çevirisini okumaktan kaçının. Saf film, saf dil bizim

istediğimiz. Hint-İran. Çin-Tibet. İnsanların konuşması. Yürür, konuşur, yer, içerler. Siyah-beyazın katışıksız gücü. İmge, optik olarak oluşan o suret. Öğrencilerim oturup dinliyor. Akıllı genç erkekler ve kadınlar. Ama bana asla bakmıyorlar sanki.”

“Dinliyorlar ya,” dedi Diane, “önemli olan o.”

Max mutfakta tabaklara yemek koymakla meşguldü. Diane yürüyüşe çıkmak istiyordu, yalnız başına. Belki de Max’in yürüyüşe çıkmasını ve Martin’in evine gitmesini istiyordu. Diğerleri, Tessa ile Jim ve diğer herkes, yani yolcular, gezginler, hacılar veya evlerde, apartman dairelerinde, köy kulübelerindeki o insanlar neredeydi? Arabalar, kamyonlar, trafik gürültüleri neredeydi? Süper Pazar. Herkes evlerinde ya da loş ışıklı barlarda, sosyal kulüplerde maçı mı seyretmeye çalışıyordu? Milyonlarca boş ekranı düşünsene. Çalışmayan telefonları gözünün önüne getirmeye çabala.

Telefonlarının içinde yaşayan insanlara ne olacak?

Max burbonuna geri döndü. Diane genç adamın alışıldık kambur oturuşunu terk ederek ayağa kalmış olduğunu fark etti, başı geride dümdüz yukarıya bakıyordu.

Diane bir an düşündü.

“Resimlerle bezeli tavanlar. Roma,” dedi. “Yukarı bakmakta olan turistler.”

“Put gibi kıpırtısız.”

“Azizler ve melekler. Nasıralı İsa.”

“Başı haleli şekil. Nasıralı. Einstein,” dedi Martin.

Günlük hayatın en can alıcı noktasında çöken sistemler.

Klinik sokak seviyesinde geniş bir alana yayılmış koridorlardan ve odalardan ibaretti; Jim ile Tessa kapıların, çıkış tabelalarının, yanıp sönen kırmızı ışıkların, elle yazılmış ilanların yanından geçtiler. Sağlık personeli uçuşan önlüklerinin altında sokak giysileriyle yanlarından aceleyle yürüyordu.

Minibüsten inen diğer insanlar da odalara doluştular, sıraya girdiler veya konuşarak ayakta dikildiler. Birkaçı araçta kaldı, nereye gidecekleri meçhuldü.

Küçücük, sıkış tıkış bir bölmenin gerisinde bir tabureye çökmüş bir kadın vardı.

“Müdür,” dedi Tessa. “Görevli memur.”

Kadınla görüşmek için bekleyen insanların oluşturduğu uzun sıranın sonuna girdiler. Koridordaki ışıklar kararıp duruyordu.

Bir süre sonra, “Neden burada bekliyoruz?” dedi Jim.

“Yaralısın da ondan.”

“Yaralıyım. Başımda yara var. Unuttum.”

“Unuttun. Dur bir bakayım,” dedi Tessa. “Yarılmış. Biçimsiz bir yara. Uçak acil iniş yaptıktan sonra emniyet kemerlerimizi

    p can havliyle kendimizi dışarı atarken başından kan aktı-
đını gördüm.”

“Kafamı cama çarptım.”

“Sabırlı olup şu sırada bekleyelim, bakalım taburedeki g -
revli ne diyecek.”

“Ama  nce.”

“Ama önce,” dedi Tessa.

Sıradan  ıktılar, epeyce dolaşıp sonunda boş bir tuvalet bul-
dular. Daracık mek nda erkek kadını usulca çıplak bir duvara
iteledi, kadın paltosunun  n n  açtı ve erkeğin kemerini çözerek
pantolonuyla donunu aşağı indirdi, ona kafasının acıyıp acıma-
dığını sordu, erkek kadını yavaşça, özenle soyarak cevap verdi ve
birbirlerine imalarda bulunarak, akıllar vererek, g lmemeye  a-
lışarak yapmakta oldukları şeyi, şeklini, yerini, zamanını konuş-
tular, kadının vücudu yaslandığı duvarda yavaşça aşağı kaydı,
adam mesafeyi ve ritmi koruyabilmek için dizlerini kırdı.

Biri kapıya vuruyordu, sonra kapıdan seslenmeye başladı.
Biraz düşünceli olun. Sonra bir başka ses, yabancı şiveli. Eylemi
tamamlayıp birbirlerini aynanın yanındaki kâğıt havluluktan al-
dıkları pe etelerle üstünkörü silerlerken Tessa fısıldayarak bir
dizi uyruk sıraladı.

Giyinmeyi bitirdiler, uzunca bir an birbirlerine baktılar. Bu
bakış geçirmekte oldukları günü, hayatta kalmalarını ve arala-
rındaki bağın derinliğini özetliyordu. Halihazırdaki durum, dışa-
rındaki dünya, yeri geldiğinde bambaşka bir bakış gerektirecekti.

Sonra dışarı çıkıp koridordan geçtiler. Sıra artık epeyce kısal-
mıştı, yerlerini alıp beklemeye karar verdiler.

“Başka bir  are bulamazsak buradan oturdukları binaya ka-
dar yürüyebiliriz herhalde.”

“Onlar arkadaşlarımız ne de olsa. Karnımızı doyururlar.”

“Başımızdan geçenleri dinlerler.”

“Bildiklerini anlatırlar bize.”

“Super Bowl. Nerede oynanıyor?”

“Ilıman iklimli bir yerde, güneşte ve gölgede,” dedi Jim, “bağ-
rışan binlerce insanın huzurunda.”

Bölmenin ardındaki kadın başını kaldırıp onlara baktı, yeni bir çift yüz ve beden, gün boyu ayakta duran, konuşan, dinleyen, nereye gideceklerine, kime görüneceklerine, hangi koridora sapacaklarına, hangi kapıyı çalacaklarına dair talimat bekleyen insanlardan ikisi daha; kadın, kim olduklarını, ne istediklerini önceden bilirmişçesine başını salladı onlara.

Oturduğu tabureye yapışıp kalmış gibiydi.

“Uçağımız, uçağımız acil iniş yaptı,” dedi Tessa. “Eşim yaralandı.”

Jim kadının tepesinde dikildi, ona doğru eğilip kendini tenneffüste yaralanmış bir okul çocuğu gibi hissederek yarasını gösterdi parmağıyla.

“Benim insan bedeniyle işim olmaz. Ne bakar ne dokunurum. Sizi bir muayene odasına yönlendireceğim,” dedi kadın, “orada eğitilmiş bir personel sizi ya tedavi edecek ya da başka bir yerde başka birine sevk edecek. Bugün önüme gelen herkesin bir hikâyesi var. Siz ikiniz uçak kazasıdır. Baş boş metrolarda, iki kat arasında kalan asansörlerde, sonra boş ofis binalarında, çıkışları kapanan mağazalarda mahsur kalan başkaları var. Yaralı insanlar için burada olduğumuzu söylüyorum onlara. İçinde bulunduğumuz durumla ilgili tavsiye vermek değil işim. İçinde bulunduğumuz diyorum da, o durum ne sahi?

Önündeki duvarda yer alan cihazlar panelindeki boş ekrana işaret etti. Orta yaşlıydı; uzun çizmeler, sağlam bir kot, kalın bir kazak giymişti ve üç parmağında yüzük vardı.

“Size şu kadarını söyleyebilirim, her ne oluyorsa teknoloji-mizi çökertti. Artık teknoloji sözcüğü bile modası geçmiş, uzayda kaybolup gitmiş bir şey gibi geliyor bana. Güvenli cihazlarımıza,

şifreleme sistemlerimize, tvitlerimize, trollerimize, botlarımıza kendimizi teslim etmeye karar verdiğimiz andaki o gözü karalık nerede şimdi? Veri alemindeki her şey tahrifata, hırsızlığa açık mı? Burada oturup kaderimize yanmaktan başka çaremiz yok mu?”

Jim hâlâ kadının bölmesine doğru eğilmiş, yarasını göstermekteydi. Kadın öne eğildi ve Jim’e bakabilmek için başını iyice kaldırıp çevirdi.

“Size neden mi anlatıyorum bunları? Çünkü uçağınız düştü, düşmediyse bile kaza yaptı ve siz ne olduğunu öğrenmeye can atıyorsunuz. Ayrıca şartlar öyle gerektirdiğinde gevezelik etmeyi seven tiplerdenim.”

“Kulağımız sizde,” dedi Tessa.

Tavan lambalarının ışığı yanıp söndü, karardı, sonra hepten gitti. Kliniğin dört bir yanına bir anda sessizlik hâkim oldu. Herkes tetikte bekliyordu. Tetikte-bekleyen-bir-korku hissi de vardı, zira bunun ne anlama geliyor olabileceği, şimdiden fena halde rayından çıkmış olaylar silsilesinde ne derece radikal, ne derece kalıcı bir sapmaya işaret ettiği henüz belli değildi.

İlk konuşan kadın oldu, fısıldayarak nerede doğup büyüdüğünü, annesiyle babasının, dedeleriyle ninelerinin, kız ve erkek kardeşlerinin, gittiği okulların, çalıştığı kliniklerin ve hastanelerin adlarını söyledi onlara. Belli belirsiz bir isteriyle teklifsiz bir sükûnet yayılıyordu sesinden.

Beklediler.

İlk evliliğiyle devam etti sözlerine, ilk cep telefonu, boşanması, seyahati, Fransız erkek arkadaşı, sokak isyanları.

Biraz daha beklediler.

“E-posta yok,” dedi kadın, elinin avuçları havaya dönük halde taburesinde kaykılarak. “Neredeyse akla hayale sığmaz bir durum. Ne yapacağız şimdi? Kimi suçlayacağız?”

El kol hareketleri güç bela seçiliyordu.

“E-posta-sız. Kafanızda canlandırmaya çalışın. Söyleyin. Kulağa nasıl geldiğini duyun. E-posta-sız.”

Ağzından çıkan her heceyle birlikte başı hafifçe bir yukarı bir aşağı sallanıyordu. Kapının ağzında el fenerli biri duruyordu, tek kelime etmeksizin gitmeden önce fenerin ışığını sırayla üstlerine tuttu, bir kere, sonra bir kez daha.

Kısa bir ara, sonra kadın karanlıkta konuşmayı sürdürdü, fısıltısı şimdi daha hararetliydi.

“Ne kadar gelişmişse tehditlere o kadar açık. Kameralı gözetleme sistemlerimiz, yüz tanıma cihazlarımız, yüksek çözünürlüklü imgelerimiz. Kim olduğumuzu nereden biliyoruz peki? Burada içerinin giderek soğumaya başladığını biliyoruz. Dışarı çıkmak zorunda kaldığımızda ne olacak? Işık yok, ısıtma yok. Diyelim eve gitmek istedik, mesela ben Gerçek ve Güzellik adlı bir restoranın üstünde oturuyorum, eğer metrolar ve otobüsler çalışmıyorsa, eğer taksiler yoksa, eğer apartmandaki asansör devre dışıysa, daha bir sürü eğer eğer eğer. Bölmemi seviyorum ama burada ölmek istemiyorum.”

Bir süre sessiz kaldı. Elektrikler yeniden geldiğinde ve ışıklar loş bir şekilde yandığında Jim ifadesiz bir yüzle dimdik ayakta duruyordu. Uzun boylu beyaz bir insansı robot.

Kadın normal bir sesle konuşmaya başlamıştı.

“Pekâlâ, yarayı gördüm, hiç tereddütsüz koridordan aşağı, soldaki üçüncü kapıya gitmeniz gerektiğini söyleyebilirim.”

Parmağıyla gitmeleri gereken yönü gösterdi, ardından bir çift yün eldiven giyip yeniden otoriter bir şekilde aynı yöne işaret etti.

“Orada işiniz bitince, sonra ne yapacaksınız peki?”

“Arkadaşlarımızı görmeye gideceğiz,” dedi Tessa. “Önceden planladığımız gibi.”

“Nasıl gideceksiniz?”

“Yürüyerek.”

“Ya sonra?” dedi kadın.

“Ya sonra?” dedi Jim.

Bu temel açmaza Tessa’nın da sesiyle katılmasını beklediler, ama o omuz silkmekle yetindi.

Koridorun ilerisindeki bir odada, kendisine birkaç beden büyük bir önlük giymiş beyzbol şapkalı bir genç adam, Jim’in yarasına ilaç sürüp ardından onu sıkı bir şekilde sarmak üzere parmak uçlarında yükseldi. Jim adamın elini sıkmaya davrandı, neden sonra vazgeçti ve odadan çıktılar.

Dışarı çıktıklarında, minibüste gelirlerken gördükleri koşuya çıkmış kadından söz ettiler. Kadını yeniden görmek morallerini yükseltebilirdi. Rüzgâr amansızdı, başları önlerinde hızlı hızlı yürüdüler. Yolda görüp gördükleri yegâne kişi, iteklediği hurdası çıkmış alışveriş arabasında muhtemelen hayattaki bütün mal varlığını taşıyan aksak bir adamdı. Adam onlara el sallamak için durdu, sonra arabasından uzaklaştı ve onları taklit etmek için kendini kamburlaştırarak birkaç uzun adım attı. Onlar da adama el salladılar ve yollarına devam ettiler. Büyük bir kavşakta dijital trafik polisi bir kolu hafifçe havaya kalkmış halde donup kalmıştı.

Yürümeye devam etmek dışında yapabilecekleri bir şey yoktu.

Fazla erken şekillenen bir gelecekte yedişer yedişer geriye saymak.

Salonun çeşitli yerlerine konmuş altı mum vardı ve Diane az önce bunların sonuncusunu yakmıştı.

“Bir şey söylemeden önce söyleyeceğimiz şeyi düşünmemiz gereken durumlardan biri mi bu?” dedi.

“Yarı karanlık. İnsanlığın ortak bilincinin bir köşesinde bulunan bir şey,” dedi Martin. “O tereddüt, bunu daha önce deneyimlemiş olduğumuza dair o his. Doğal bir çeşit yıkım ya da dışarıdan bir müdahale. Büyükannelerimizden, dedelerimizden ya da büyük büyükannelerimizden, büyük dedelerimizden, belki de daha da eskilerden miras aldığımız bir ihtiyat duygusu. Ciddi bir tehdidin pençesindeki insanlar.”

“Şu an öyle miyiz biz?”

“Çok konuşuyorum,” dedi Martin. “Seri üretime geçmişçesine teoriler, spekülasyonlar yumurtlayıp duruyorum.”

Genç adam pencerenin önünde ayakta duruyordu; Diane onun bir noktada evine, Bronx’a geri dönmeyi tasarlayıp tasarlamadığını merak etti. Bütün yolu yürüyerek gitmek zorunda kalabileceğini geçirdi içinden, Doğu Harlem’i baştan sona katedip köprülerden birinden geçmek zorunda kalacaktı. Yayaların

köprüden geçmesine izin var mıydı, yoksa sadece arabalarla otobüsler için miydi köprüler? Dışarıda normal çalışan bir şey var mıydı acaba?

Bu düşünce yüreğini yumuşattı ve bu geceliğine onu misafir etmeyi teklif edebileceğini düşünmesine neden oldu. Kanepe, bir battaniye, o kadar da zor değildi.

Ocak çalışmıyor, buzdolabı çalışmıyor. Sıcaklık sönüp duvarların içine geri çekilmeye yüz tutmuş. Max Stenner gözleri boş ekranda, sandalyesinde oturuyordu. Konuşma sırası ona gelmiş gibiydi. Diane bunu sezdi, başını salladı ve bekledi.

“Haydi bir şeyler yiyelim,” dedi Max. “Yoksa yiyecekler taşlaşacak, yumuşayacak, soğuyacak, ısınacak falan filan.”

Bunu düşündüler. Ama kimse mutfağa doğru hareketlenmedi.

Derken Martin, “Futbol,” dedi.

Bu uzun akşamüstünün nasıl başladığına dair bir hatırlatma. Onun gibi biri için tuhaf bir hareket yaptı, futbol topunu fırlatan bir oyuncunun ağır çekim hareketi, beden tetikte, sol kol denge sağlamak üzere ileri uzatılmış, sağ kol geride, el topu sıkıca kavramış.

Martin Dekker çıkmış böyle bir şey yapıyordu ve salonun öbür yanında ayakta duran Diane Lucas bu olağandışı manzara karşısında afallamıştı.

Genç adam pozuna kendini fazlasıyla kaptırmış gibiydi, ama bedeni nihayet doğal duruşuna yeniden büründü. Max boş ekranına geri dönmüştü. Duraklamalar sessizliklere dönüşüyor, istenmeyen türden bir normallik hissi vermeye başlıyordu. Diane kocasının kadehine biraz daha viski doldurmasını bekledi, ama adam, en azından o an için hiç orali olmadı. O basit, beyan niteliğindeki jestler alıp başlarını nereye gitmişlerdi?

“Derme çatma bir gerçeklikte mi yaşıyoruz?” dedi Martin. “Daha önce demiş miydim bunu? Henüz şekillenmemiş olması gereken bir gelecekte?”

“Elektrik santrali arıza yapmıştır. Hepsi bu,” dedi Diane. “Böyle düşünün durumu. Hudson Nehri kıyısındaki bir tesis.”

“Kim olduğumuza, yaşama ve düşünme tarzlarımıza ihanet eden yapay zeka.”

“Elektrikler de gelir, kaloriferler de yanar, ortak bilincimiz bir-iki gün içinde önceden olduğu yere üç aşağı beş yukarı geri döner.”

“Yapay gelecek. Beyin-bilgisayar arayüzü.”

Birbirlerine bakmamaya kararlı gibiydiler.

Martin, belli birine hitap etmeksizin öğrencilerinden söz açtı. Kozmopolit kökenler, çeşitli aksanlar, hepsi de akıllı, dersi için özel olarak seçilmiş, ağzından çıkabilecek her şeye, fizik ötesindeki çalışma alanlarına dair onlardan isteyebileceği her ödeve, ileri sürebileceği her türlü teklife hazır gençler. Onlara isimler sayıp dökmüştü. Tansık bilimi, ontoloji, eskatoloji, epistemoloji. Kendini durduramıyordu. Metafizik, görüngübilim, transandantalizm. Duraklayıp düşündü, sonra devam etti. Erek bilimi, etioloji, ontojeni, soyoluş. Bakmışlar, dinlemişler, bayat havayı koklamışlardı. Bunun için oradaydılar, hepsi için geçerliydi bu, hem öğrenciler hem de öğretmen için.

“Öğrencilerden biri gördüğü bir rüyayı anlattı. İmgelerden değil, sözcüklerden olma bir rüyaymış bu. İki sözcükten. Bu iki sözcükle uyanmış ve boşluğa öylece bakakalmış. *Şemsiye’li öneze*. Kesme işaretli *Şemsiye*. Ve *öneze*. Bu sözcüğün anlamına sözlükten bakması gerekmiş. Daha önce hiç karşılaşmadığı bir sözcüğü nasıl rüyasında görebilmişti? *Öneze*. Pusu. Ama esas muamma kesme işaretiyle ‘*li*’ ekini almış *şemsiyeydi* galiba. Ve bu iki sözcüğün yan yana gelmesi. *Şemsiye’li öneze*.”

Bir süre bekledi.

“Bütün bunlar da Bronx’ta geçiyor,” dedi nihayet, bu Diane’in gülümsemesine sebep oldu. “Oracıkta dikilip genç erkeklerin ve kadınların, öğrencilerin, benim öğrencilerimin bu konuyu tartışmasına kulak verdim, ben de bu değişin ne anlama geliyor olabileceğini bulmaya çalıştım. Şemsiyeler kuşanmış on adam mı söz konusuydu? Bir saldırı hazırlığında mıydılar? Rüyayı gören öğrenci, uykusunda olup bitenden ben sorumluymuşum gibi bakıyordu yüzüme. Hepsi benim suçumdu. Kesmeli *li*.”

Sokak kapısı tıklatıldı. Yorgun geliyordu ses, asansörler çalışmayınca insanlar sekiz kat merdiven tırmanmak zorunda kaldığından. Diane kapının yanı başındaydı, ama kapı koluna uzanmadan durakladı.

“Siz olmanızı umuyordum.”

“Biziz, daha doğrusu bizden geriye kalanlar,” dedi Jim Kripps.

Paltolarını çıkarıp kanepeye attılar; Diane Martin’i işaret edip adını söyledi, el sıkışmalar, yarım yamalak kucaklaşmalar oldu; Max de karşılama babında yumruğunu havaya kaldırmış ayakta dikiliyordu. Jim’in alnındaki bandajı gördü, ona doğru birkaç sahte yumruk savurdu.

Herkes bulduğu yere oturduğunda yeni gelenler uçuşlarından, onu izleyen olaylardan, şehir merkezindeki sokakların halinden, dört bir yanda inlerle cinlerin top oynadığından bahsettiler.

“Üstelik kapkaranlık.”

“Ne sokak lambaları, ne mağaza ışıkları, ne yüksek binaların ne de gökdelenlerin ışıkları yanıyor, tüm camlar karanlık.”

“Karanlık.”

“Tepede bir yerlerde hilal.”

“Siz de Roma’dan döndünüz.”

“Paris’ten,” dedi Tessa.

Diane kadını güzel buluyordu; güzelliği melezliğindendi; şiiri de çetrefilli, mahrem, etkileyiciydi.

Çift Upper West Side'da oturuyordu, evlerine dönebilmeleri için zifiri karanlıkta Central Park'ı boydan boya kat etmeleri, ardından şehir merkezinin dışına ulaşabilmek için daha da uzun bir yürüyüşe katlanmaları gerekirdi.

Huzursuzluğun gölge düşürdüğü sohbet, bir müddet sonra zorlama bir hal aldı. Jim ayaklarının arasına bakarak konuşuyor, Diane sığ kavrayışlarının ötesinde bir yerlerde olup biten olayları işaret ederek kollarını sallıyordu.

“Yemek. Bir şeyler yemenin zamanı geldi,” dedi. “Ama önce uçakta size ikram edilen yemeği anlatın, merak ettim. Boş konuştuğumun farkındayım. İnsanlara daima bu soruyu sorarım, onlar da asla hatırlayamazlar. Lokantada yedikleri son yemeği sorsam, bir hafta önce bile gitmiş olsalar hatırlayıp söylerler. Hiç sorun olmaz. Restoranın adı, ana yemek, şarabın çeşidi, menşei. Ama uçak yemeklerine gelince işin rengi değişir. İster birinci sınıf uçuşunlar, ister ekonomi, hiç fark etmez. İnsanlar uçakta ne yediklerini hatırlamaz.”

“İspanaklı peynirli tortellini,” dedi Tessa.

Bir an kimse konuşmadı.

“Bizim yemeğimiz,” dedi sonra Diane. “Burada ve şimdi. Futbol yemeği.”

Martin Diane ile birlikte mutfağa gitti. Diğerleri mum ışığında sessizce beklediler. Az sonra Tessa, iki yüz üçten geriye doğru yedişer yedişer yavaşça saymaya koyuldu; yüzünde kıl oynamıyor, arada başka dillere de geçiyordu. Daha önce Max tarafından hazırlanmış olan yiyecekler nihayet geldi, beş kişinin beşi de oturup yemeye başladı. Mutfak sandalyesi, sallanan sandalye, koltuk, kolçaksız bir iskemle, bir katlanır sandalye. Yemekten sonra misafirlerin hiçbiri evlerine gitmeye davranmadı, Jim ile

Tessa paltolarını kanepeden alıp yeniden giyseler de bu sadece üşümek içindi. Martin yemeğini çiğnerken gözlerini kapadı.

Birbirleriyle içli dışlı olmalarına rağmen her biri diğerinin gözünde bir muamma mıydı? Odadaki diğerleri tarafından nihai bir hükümle, sabit bir değerlendirmeye yargılanmaktan yakayı sıyrarak denli kapalı kutu olmak her birinin doğasında mı vardı?

Max yemeğini yerken ekrana baktı, bitirdiğinde tabağını yere koyup bakmaya devam etti. Burbon şişesiyle kadehini yerden aldı, kendisine bir içki koydu. Şişeyi yere bıraktı ve kadehi iki eliyle tuttu.

Sonra boş ekrana dikti gözlerini.

İKİNCİ BÖLÜM

Ateşleme kodlarının bilinmeyen gruplar veya failer tarafından uzaktan erişimle değiştirildiği artık netlik kazandı. Dünya çapındaki tüm nükleer silahlar işlevsiz hale gelmiş durumda. Okyanusların üstünde roketler süzülüyor, süpersonik uçaklardan bombalar atılmıyor.

Fakat savaş tüm hızıyla devam ediyor, koşulların vahameti katlanarak artıyor.

Siber saldırılar, dijital müdahaleler, biyolojik saldırılar. Şarbon, çiçek hastalığı, patojenler. Ölenler, sakat kalanlar. Açlık, salgın hastalık, daha neler neler.

Elektrik şebekelerinin çöküşü. Kişisel algılarımızın kuantum egemenliğinde boğulup gidişi.

Okyanuslar giderek yükseliyor mu? Hava sıcaklığı her saat, her dakika biraz daha yükseliyor mu?

Daha önceki çatışmalara, terörizmin tırmanmasına dair anılar, sözgelimi bir elçiliğe göğsüne bantlı canlı bomba yeleğiyle sokulan birine ait titrek video görüntüleri hiç gözlerinin önüne geliyor mu insanların? Dua et, öl. Görebildiğimiz, hissedebildiğimiz savaş.

Bu anımsayışlarda bir nostalji kırıntısı var mı?

Sokaklarda insanlar belirmeye başlıyor, önceleri temkinli bir şekilde, derken bir azat edilmişlik duygusuyla yürüyen, bakınan, merak eden insanlar, erkekler ve kadınlar, tesadüfen bir araya gelmiş bir ergen grubu, hepsi de bu akla sığmaz zamanın kitlesel uykusuzluğunda birbirlerine refakat ediyor.

Birtakım insanların bu kapanmayı, bu tükenmişliği kabullenmiş görünmeleri tuhaf değil mi peki? Yoksa eşikaltında, atomaltı bir düzeyde oldum olası hasret duydukları bir şey miydi bu? Birtakım insanlar, daima birtakım insanlardır zaten, Dünya'nın, güneşe en yakın üçüncü gezegenin, ölümlü varoluş aleminin insan sakinleri içinde küçük bir azınlık.

“Kimse adlı adınca III. Dünya Savaşı demek istemiyor, ama bal gibi de öyle,” diyor Martin.

Anlaşılan o ki, bütün ekranların içleri boşalmış durumda, dünyanın her yerinde hem de. Görecek, işitecek, hissedecek ne kalıyor peki bize? Belli sayıda seçkin insanın bedenlerine yerleştirilmiş bir çeşit biyonik telefonları var mı? Bu ciddi bir soru, diyor genç adam. Saatlerimize, dakikalarımıza ve saniyelerimize damgasını vuran küresel sessizliğe karşı bir koruma mı bu? Bu insanlar kimler? Bu derialtı çağrılara nasıl erişim sağlıyorlar? Bedenin belli bir yerinden uyarı ileten bir vücut şifresi, ikinci bir çeşit kalp atışı mı var?

Gece yarısını epeyce geçirmiş durumdalar, genç adam hâlâ konuşmakta, Diane hâlâ dinlemekte, arkadaşları Jim Kripps ile Tessa Berens hâlâ orada ve Max de koltuğunda büzüşmüş halde oturmakta.

Karanlık enerji, hayalet dalgalar, hack'ler, karşı hack'ler.

Kendi kararlarını kendi veren ve bazen de bozan kitlesel gözetleme yazılımı.

Uydu takip verileri.

Uzayda kalmayı sürdüren, uzaydaki hedefler.

Hepsi salonda, hepsi paltolarıyla, üçü eldiven de giymiş dördü birden ayaktaki tek kişi olan ve konuşurken serbestçe e kol hareketleri yapan Martin'i dinlemekte besbelli.

Zamanda ileriye doğru bir sıçrama olmuş gibi görünmesi. Gece yarısı, yaşanan kargaşayı şiddetlendirecek bir şey mi oldu? Ve Martin'in sesinin değişmeye başlaması.

Biyolojik silahlar ve onlara sahip olan ülkeler.

Uzun bir liste sayarken bir öksürük nöbetiyle lafı kesiliyor. Ötekiler başlarını çeviriyor. Elinin tersiyle ağzını siliyor, elini inceliyor, sonra konuşmaya devam ediyor.

Belli ülkeler. Bir zamanlar nükleer silahların ateşli taraftarlarıyken şimdi canlı silahların dilini konuşuyorlar.

Mikroplar, genler, sporlar, tozlar.

Diane genç adamın aksanlı konuştuğuna aymaya başlıyor. Martin'e özgü olmayan bir konuşma şekli değil bu yalnızca, belli bir kişiye mal edilmek üzere tasarlanmış bir ses. Aklınca Albert Einstein'ın İngilizce konuşması.

Dediklerinin bütünüyle kurmaca olduğundan emin değil Diane. Halinde tavrında bir şey, ses tonu, takındığı o aksan, dünyadaki gelişmelere -ne demekse- erişimi olduğuna dair bir his, sansürlenmiş haberlere artık her nasıl ulaşıyorsa. Demin kendi ağzıyla söyledi ya, bedenlerinde biyonik telefonları olan insanlar.

Bunların saçmalıktan ibaret olduğunun farkında, baştan aşağı hem de. Eski öğrencisinin tabiatında böyle bir kurguyu mümkün kılan bir yan olduğunu da biliyor.

Yine laf kalabalığına girişti Diane, ama bu kez muhatabı sadece kendisi.

Diğerlerine Martin'in takındığı aksan hakkında hiçbir şey söylememeye karar veriyor. Martin şimdi daha yumuşak bir şekilde, elleriyle sözcükleri okşarcasına konuşuyor.

Dalga yapısı, metrik tensör, eşdeğişken nitelikler.

Einstein'ı odaya sokmak işlerin fazlasıyla karışmasına neden olabilir. Ayrıca bu terimlerin Martin'in İncil'i, taktik defteri olan *1912 Elyazması*'ndan alıntılar mı yoksa sadece havada süzülen

gürültüler -III. Dünya Savaşı'nın dili- mi olduğundan da emin değil.

1927'de Brüksel'deki bir konferansa katılan biliminsanlarının isimlerini sıralarken ya bir dâhi ya da dengesiz biri olduğu hissini yaratıyor insanda, tabii Martin, Einstein değil, yirmi sekiz adam ve bir kadın, Marie Curie, Madam Curie, isimler peş peşe geliyor, Einstein da -yeri en ön sıranın ortasında- Martin'in sesiyle kendini Albert Einstein olarak tanıtıyor.

Şimdi aksanlı İngilizceden çağdaş Almancaya geçiveriyor. Diane ne dediğini takip etmeye çalışıyor, ama ipin ucunu çabucak kaçırıyor. Bunun hiciv olduğuna ya da Martin'in kendisiyle dalga geçtiğine dair en ufak bir emare yok. Evindeki aynanın başında yalnız dikilirken her şey Martin'in zihninin içinde olup bitiyor, ne var ki şu an orada değil, burada, yüksek sesle düşünüyor, içine kapanıyor, başını iki yana sallıyor.

Einstein'ın anne-babasının adları Pauline ile Harmann'dı.

Diane bu basit cümleyi anlıyor, ama dinlemeye devam etmek için çaba göstermiyor. Susmasını istiyor, bunu da böylece söyleyecek ona. Genç adam doğrulup dimdik duruyor, ya kendisi ya da Einstein olarak ciddiyetle konuşmaya devam ediyor, hem artık bunlardan hangisi olduğunun bir önemi var mı sanki?

Max ayağa kalkıp geriniyor. Max Stenner. Max. Genç adamı susturmaya bu kadarı yetiyor da artıyor.

“Zombileştiriliyoruz,” diyor Max. “Kuşbeyinleştiriliyoruz.”

Omzunun üstünden onlara hitap ederek sokak kapısına doğru yürüyor.

“Bunlarla işim olmaz artık. Pazar mı yoksa pazartesi mi günlerden? Şubat mıdır nedir. Son kullanım tarihim geldi çattı.”

Bununla neyi kastettiğini kimse bilmiyor.

Ceketinin fermuarını çekiyor, dışarı çıkıyor, Diane merdivenlerden inerken gözünün önüne getiriyor onu, bir adım, sonra

bir adım daha. Zihni ağır çekimde çalışıyor artık. Max namına televizyonun başına oturup ekranda bir şey belirmesini beklemek zorundaymış gibi hissediyor kendini handiyse.

Martin bir süre normal İngilizcesine geri dönerek konuşmayı sürdürüyor.

Çevrimiçi silahlanma yarışı, kablosuz sinyaller, karşı gözetleme.

“Veri ihlalleri,” diyor. “Kripto paralar.”

Bu son terimi dosdoğru Diane’e bakarak söylüyor.

Kripto paralar.

Diane sözcüğü zihninde, dümdüz inşa ediyor.

Şimdi birbirlerine bakmaktalar.

“Kripto paralar,” diyor Diane.

Ona bunun ne demek olduğunu sormasına gerek yok.

“Gemi azıya alıp başıboş koşturan para,” diyor Martin. “Yeni bir gelişme değil bu. Hiçbir hükümet standardına tabi değil. Finansal kargaşa.”

“Ne zaman oluyor bu?”

“Şimdi,” diyor Martin. “Nicedir oluyordu. Olmaya da devam edecek.”

“Kripto paralar.”

“Şimdi.”

“Kripto,” diyor Diane, gözlerini Martin’den ayırmaksızın duralarak. “Paralar.”

Bütün o hecelerin içinde bir yerde, gizli, örtülü, mahrem bir şey.

Derken Tessa konuşuyor.

“Peki ya?” diyor.

Bu giriş uzun bir duraklamayla, içerideki havada bir değişimle sonuçlanıyor. Arkasını getirmesini bekliyorlar.

“Peki ya bütün bunlar kanlı canlı bir fanteziyse?”

“Az çok gerçeğe dönüştürülmüş,” diyor Jim.

“Ya bizler olduğumuzu sandığımız şey değilsek? Ya bildiğimiz dünya biz ayakta durmuş izlerken ya da oturmuş konuşurken baştan aşağı yeniden şekillendiriliyorsa?”

Bir elini havaya kaldırıyor ve gündelik gevezelikleri ifade eden bir hareketle parmaklarını bir gaga misali başparmağının üzerine açıp açıp kapatıyor.

“Genç adamımızın dediği gibi zamanda ileriye doğru bir sıçrama mı oldu, zaman çöktü mü yoksa? Sokaklardaki insanlar gezegenin her köşesinde, her yerde ipini koparıp azıtan, hanelere tecavüz eden, geçmişini reddeden, tüm alışkanlıklardan ve kalıplardan bütünüyle kopmuş gruplara mı dönüşecekler?”

Kimse aşağı bakmak için pencereye davranmıyor.

“Bundan sonra ne olacak?” diyor Tessa. “Bu daima algımızın kıyısındaydı. Elektrik kesintisi, teknolojinin parmaklarımızın

arasından kayıp gitmesi, önce bir unsurun, ardından bir başkasının. Tekrar tekrar gördük bunun olduğunu, bu ülkede ve başka yerlerde, fırtınalar, kontrol altına alınamayan yangınlar, tahliyeler, tayfunlar, kasırgalar, kuraklık, yoğun sis, kirli hava. Toprak kaymaları, tsunamiler, yok olan nehirler, yıkılan evler, koca koca binaların un ufak olması, hava kirliliğinden gökyüzünün görünmemesi. Özür dilerim, çenemi kapamaya çalışacağım. Ama bu olaylar herkesin hafızasında taze; virüs, salgın hastalık, havaalanı terminalleri arasındaki yürüyüş, cerrahi maskeler, şehirlerde bomboş kalan sokaklar.”

Tessa durakladığı anlara eşlik eden sessizliği fark ediyor.

“Bu dairedeki tek bir boş ekrandan çevremizi kuşatan bu duruma nasıl geldik? Neler oluyor? Bunu kim yapıyor bize? Zihinlerimiz dijital olarak yeniden mi biçimlendirildi? Tesadüfen sarpasaran bir deney miyiz biz, tahayyülümüzün dışında kalan güçlerce devreye alınmış bir proje miyiz? Bu sorular ilk defa sorulmuyor. Biliminsanları bir sürü şey söylediler, yazdılar çizdiler, fizikçiler, filozoflar keza.”

İkinci sessizlikte bütün başlar Martin'e çevriliyor.

Her şeyi görebilen uydulardan söz ediyor. Yaşadığımız sokak, çalıştığımız binayı, giydiğimiz çorapları. Bir asteroit yağmuru. Gök onlarla tıka basa dolu. Her an olabilir. Bir gezegene yaklaşırken göktaşlarına dönüşen asteroitler. Uzaklara püskürtülmüş koca ötegezegenler.

Bu neden bizim başımıza gelmesin? Neden şimdi olmasın?

“Tek yapmamız gereken durumumuzu düşünmek,” diyor. “Orada bizi ne bekliyor olursa olsun biz hâlâ insanlarız, bir uygarlığın insan kıymıklarıyız.”

Bu tabirin havada asılı kalmasına müsaade ediyor. İnsan kıymıkları.

Tessa kendini ayırıştırmaya başlıyor. Genç adamın sesinde gide-
rek kayboluyor. Düşünceleri kendi içine dönüyor. Kendini görü-
yor. Bu insanlardan farklı. Onlara kim olduğunu göstermek için
erotik olmayan bir şekilde kıyafetlerini çıkardığını hayal ediyor.

Ciddi ol. Burada ol. Ya da burada değil de yakınlarda bir
yerde olsan, yatak odasında mesela. Ölümden dönme deneyimi
yaşadılar, cinsel ilişki yaşadılar, uykuya ihtiyaçları var. Başını ha-
fifçe koridora doğru eğerek Jim'e bakıyor.

Jim Diane'e yatak odasının müsait olup olmadığını soruyor.
Uzun bir uçuştı, uzun bir gündü, biraz kestirmek iyi gelir.

Diane koridordan yatak odasına doğru yürümelerini izliyor.
Bu hayret verici zamanın her türlü şevki kıran kasvetinde, şaşır-
mıyor buna. Uyku, başlarından geçenlerden sonra gayet tabii, ga-
yet anlaşılır. Sabah yatağı yapıp yapmadığını, odayı temizleyip
temizlemediğini hatırlamaya çalışıyor. Bazen Max temizlik ya-
par; temizlik yapar, sonra da kılı kırk yarararak denetler yaptığı işi.

Tek bir yatak odası var, tek bir yatak, o da varsın Jim Kripps'in
ve Tessa soyadı-her-neyse onun olsun. Gün ağarır ağarmaz evle-
rinin yolunu tutacaklar.

Martin yine konuşmakta.

“İHA savaşları. Hangi ÷lkeye ait olduklarını boş ver. İHA’lar özerk oldu artık.”

Salonda kendisiyle Diane’den başka kimsenin kalmadığını fark ediyor.

“Şu an tepemizde uçuşan İHA’lar. Birbirlerine uyarılar çakan. Silahları ise bir çeşit yalıtık dil. Sadece İHA’ların bildiğı bir dil.”

Bu nasıl oldu, beş kişiyken nasıl iki kişi kaldılar? Adam ayakta durmaya devam ediyor, birbirlerine bakıyorlar. Kadın halen kripto paraların etkisi altında olduğunu fark ediyor.

Sözcüğü söylüyor, adamın tepki vermesini bekliyor.

Nihayet, “Kripto paralar,” diyor adam. “Mikroplastikler. Adım başı bekleyen tehlikeler. Ye, iç, yatırım yap. Nefes al, nefes ver, akciğerlere oksijen çek. Yürü, koş, ayakta dur. Şimdi yüce dağların el değmemiş ıssızlığından, kuzey kutbunun çoraklığından gelen karların içine bile sızmış durumdalar.”

“Neler?”

“Plastikler, mikroplastikler. Havamızda, suyumuzda, yiyeceğimizde.”

Libidosunu harekete geçirecek tahrik edici bir şey duymayı ummuştı Diane. Söyleyecek bir şeyi daha olduğunu anlıyor, adama bakıp bekliyor.

“Grönland yok oluyor,” diyor.

Kadın ayağa kalkıyor, adamla yüz yüze şimdi.

“Martin Dekker. Ne istediğimizi biliyorsun, değil mi?”

İsteseler yana doğru iki adım atarak mutfığa süzülebilirler, Diane buzdolabı kapısının iki dikey tutamağına sırtını yaslayarak durabilir ve oracıkta şipşak, ileriye atılan anın ruhuna uygun olarak, bellekte iz bırakmayacak şekilde düzüşebilirler.

Adam kemerini çözüyor, pantolonunu indiriyor. Ekoseli donuyla, her zamankinden de uzun görünerek oracıkta aciz, dikişli kalıyor. Kadın Almanca bir şey demesini istiyor ondan, adam ezberden alelacele okuduğu doyurucu bir cümleyle isteneni yapınca bu kez de çevirisini istiyor kadın.

“Kapitalizm üretim ve dağıtım araçlarının özel veya tüzel mülkiyetine dayanan ve kalkınmanın; serbest bir piyasada elde edilen kârların biriktirilmesi ve yeniden yatırıma dönüştürülmesiyle doğru orantılı olduğu bir ekonomik sistemdir,” diyor.

Kadın yarım yamalak bir gülümsemeyle başını sallıyor, pantolonunu yukarı çekip kemerini bağlaması için el ediyor adama. Kemerini bağlayışının taklidini yapmak hoşuna gidiyor. Eski öğrencisiyle sevişme isteğinin zihninde belki rezil, ufak bir ürperti uyandırmakla birlikte bedeninde hiçbir şekilde var olmadığını anlıyor.

Adamın kapıdan çıkıp gideceğini sanıyor ve onun dışarıda şu an hâkim olan koşullarda -artık neyse bu koşullar- evine gitmeye çalışacağı düşüncesinden nefret ediyor. Adam kapıya davranacağına en yakın sandalyeye doğru üç uzun adım atıyor ve boşluğa bakarak oraya oturuyor.

Yatak odasında Tessa eve gitmenin ve evde, nihayet birbirlerini görmedikleri, birbirlerinin yanından geçmedikleri, diğeri konuşunca *ne* demedikleri, sadece yakında bir yerde ses çıkaran tanıdık bir endamın farkında oldukları o yerde olmanın hayalini kuruyor.

Jim şimdi yanı başında yatakta, vücudu hafifçe titreyerek uyuyor.

Üstünde çalışmak istediğı bir şiir var, yarın, sonraki gün, tamamen uyanık olduğunda, evindeki masasının başında, ilk dizesi bir süredir beyninde dönenip duruyor.

Takla atan bir boşlukta.

Gözlerini kapatıp konsantre olduğunda dize gözlerinin önüne gelecek. Harfleri koyu bir fon üzerinde görecektir, derken yavaşça, önünde her ne varsa ona açacak gözlerini, hepi topu beş-on santim yüksekliğinde nesnelere, bir kâğıt ağırlığı, bir fotoğraf, oyuncak bir taksi.

Jim şimdi uyanık. Kocaman esneyebilmek için uzun uzadıya hazırlıyor kendini. Tessa Jim'e yabancı gelen bir dilde bir şey diyor, neden sonra Jim uyduruk bir dil olduğuna ayıyor bunun, ölü bir dil, bir lehçe, bir birey dil (bu da ne demekse) ya da hepten başka bir şey.

“Ev,” diyor Jim nihayet. “Ev neresi sahi?”

Max kalabalık sokaklarda yürürken istemeyerek genç adamın dediği bir şeyi anımsıyor ve şimdi, burada görmekte olduklarının Martin Dekker'in zihninin üç boyutlu hale dönüştürülmüş bir yansıması olup olmadığını merak ediyor.

Diğer şehirlerde de durum aynı mı? Gidecek yeri olmayan insanlar zıvanadan çıkmış halde mi? Bir Kanada şehrindeki kalabalıklar buradaki kalabalıklara katılmak üzere buraya doğru üşüşmekte mi? Avrupa ele avuca sığmaz bir güruh mu? Avrupa'da saat kaç? Şehir meydanları insanlarla, on binlerle dolup taşıyor mu ve Asya'nın, Afrika'nın tamamında, başka yerlerde de mi böyle?

Aklında ülke isimleri dört dönüp duruyor, insanlar onunla, birbirleriyle konuşmaya çalışıyor, o ise iki çocuğu ve kocasıyla Boston'da yaşayan kızını, sonra bir yerlerde seyahat etmekte olan diğer kızını düşünüyor ve tuhaf, sıkıştırılmış, klostrofobik bir an için kızlarının isimlerini unutuyor.

Bir duvara sırtını verip izliyor.

Başka zaman olsa, iyi kötü sıradan bir zaman olsa, daima telefonlarına bakan insanlar olur, sabah, öğlen, gece, kaldırımın orta yerinde, yanlarından seğirten herkese kayıtsız, ellerindeki cihazın içine düşmüş, o cihaz tarafından büyülenmiş ve yutulmuş

ya da üstüne yürüyen, sonra bir anda dümen kıran insanlar, ama onca dijital müptela şimdi yapamıyor bunu, telefonlar kapalı, her şey çökmüş çökmüş çökmüş.

Eve dönme zamanının geldiğini, kalabalığın arasından ite kaka kendisine yol açmak zorunda kalacağını söylüyor kendisine, soğuğa karşı sırtlarını kamburlaştırmış insanların, an be an çoğalan binlerce çehrenin, birbirleriyle güreşen, birbirlerine yumruklar atan insanların, kıyıda köşede ufak tefek isyanların, havaya yükselen küfürlerin arasından. Birkaç saniye daha oyalanıyor, hazırlık babında omuzlarını esnetiyor ve apartmana varınca aşağıdan kendi dairelerine kadar kaç adım olduğunu saymaya karar veriyor. Daha önce de yapmışlığı var bunu, fakat belki yirmi-otuz yıldır yapmamış ve şimdiden, sayacağım da ne olacak diye düşünmekten kendini alamıyor.

Derken sel gibi akan kalabalığın içine kendini atıyor.

Diane evde, başka nerede olacaktı ki ve bir dizi minik, cırlak geğirtiyi bastırmaya çalışıyor.

“Şili’de bir yerlerde,” diyor Diane.

Bunun bir anlamı vardı sanki, ama şimdi ne olduğunu çıkaramıyor kadın. Martin’e, ardından yatak odasından yeni dönen diğer iki misafire bakıyor. Adam esnemekte, kadınsa neredeyse tamamen giyinik, ayağında şoset çoraplar var, ama ayakkabıları yok. Diane, anın ruhuna teslim olup yatak odasının seks delisi misafirlerce kullanılmasına göz yumduğu için kendisiyle dalga geçerek bıyık altından birkaç edepsiz laf saydırıyor.

Belki de sadece dinlenmişlerdir. Öyle demişlerdi, o da öyle yapacaklarını düşünmüştü başta.

“Şili’nin kuzey iç kesiminde Cerro-Pachón dağı,” diyor Martin.

“Ne o?” diyor Jim.

“Büyük Sinoptik Gözlem Teleskobu.”

Konuyu açıklamaya girişiyor, derken Max kapıdan giriyor ve ceketinin fermuarını indiriyor. Bir şey demesini bekliyorlar. Ceketini çıkarıp yere, uzaktan kumandanın, burbon şişesinin ve boş kadehinin yanına fırlatıyor. Kadehini dolduruyor ve saf viskinin canlandırıcı şokuyla başını sallayarak içkisini içiyor.

Sokaklarda neler oluyor? Ne var dışarıda? Kim var?

“Bilmeseniz daha iyi,” diyor.

Ardından kadehini kaldırıyor.

“Widow Jane,” diyor. “Amerikan meşesinde on yıl yaşlandı-
rılmış. Daha önce demiş miydim bunu?”

İçkisini içiyor, sonra öne, soluna doğru eğilip Tessa’nın ayak-
larına bakıyor.

“Ayakkabılarına ne oldu?”

“Bensiz yürüyüp gittiler,” diyor kadın.

Herkes kendini daha iyi hissediyor artık.

Martin'in diyecekleri bitmemiş. "İleriye atılan anlar, akan anlar. İnsanlar halen hayatta olduklarını kendilerine sürekli hatırlatmak zorundalar."

Jim Kripps kendi soluk alıp verişini dinliyor. Sonra elini alındaki bandaja götürüyor, ne olur ne olmaz bir kontrol etmek, halen orada olduğunu teyit etmek üzere.

Diğerlerinden ikisine, Tessa ile Max'e uyanık demeye bin şahit ister. Bir zamanlar o nasıl kendisini dinlediye, eski öğrencisini aynı şekilde dinlemek için burada olduğunu kabulleniyor Diane.

"Bütün bunlarla işimiz bittiğinde, benim için özgür bir ölümü kucaklama vakti gelmiş olabilir. *Freitod*'u," diyor Martin. "Peki ama bu konuda ciddi miyim, yoksa sadece dikkat çekmeye mi çalışıyorum? Ya içinde bulunduğumuz durum? Evimde, odamda yalnız olmam gerekmez miydi şu an? Şartlar bunu gerektirmiyor mu? Kimseden, hiçbir yerden haber almamayı? Oturup yerinden kıpırdamama vakti."

Sandalyesinin kenarına dokunarak, oturuyor olduğu gerçeğini teyit ediyor.

"Yoksa kendimi bir şey zannetmenin ölçüsünü az biraz kaçırıyor muyum?" diyor, ağır ağır, soruyu yayarak, derken Diane'in

daha önce tanık olduğu ve metafiziksel bir durum olarak değerdendirildiği o trans haline girerken elleri kaskatı kesiliyor, bakışları uzaklaşır gibi oluyor.

“Hayatım boyunca, hiç bilmeksizin bunu bekliyordum ben,” diyor.

Diane Lucas bir şeyler söylemeye karar veriyor, ne yumurtlayacağına, ağzından ne kaçırabileceğine dair en ufak bir fikri olmasına rağmen hem de.

“Gözlerimizi uzaya dikmek. Zaman kavramını yitirmek. Yatmaya gitmek. Yataktan kalkmak. Aylara, yıllara, on yıllara mal olmuş öğretmenlik deneyimi. Öğrenciler dinleme eğilimindedir. Bir sürü farklı çevreden, bir sürü farklı altyapıdan gelen öğrenciler. Koyu tenli, açık tenli ve iki arada çehreler. Avrupa’nın şehir meydanlarında, zamanında benim de yürüdüğüm, baktığım ve kulak verdiğim o yerlerde neler oluyor? Çok aptal hissediyorum kendimi. Çok erken pes etmiş bir üniversite profesörü. Biri şu anda burada, yanımda oturmakta olan öğrencilerine sözüm ona ilham kaynağı. Dünyanın sonu filmi. Bir odada mahsur kalmış insanlar. Oysa mahsur kalmış filan değiliz. İstedığımız an çıkıp gidebiliriz. Sokaklardaki o muazzam kafa karışıklığı hissini tahayyül etmeye çalışıyorum. Kocam ne gördüğünü anlatmak istemiyor, ama sokaklarda kızılca kıyamet koptuğunu tahmin edebiliyorum, peki neden kalkıp pencereye gitmeye ve aşağı bakmaya bu kadar gönülsüzüm? Oysa bu olanlar kaçınılmaz değil miydi? Bazılarımızın aklından geçen tam da bu değil mi? Bu yolun yolcusuyduk nicedir. Ne hayret eder olmuştuk ne merak. Yolumuzu yönümüzü bulma içgüdümüz hepten kötürüm. Çok dar bir

kaynak kodu esas alan çok fazla şeye fazla fazla bel bağlamışız. Bütün bunları gecenin bir körü olduğu, uyku uyumadığım, boğazımdan doğru düzgün bir şey geçmediği ve burada benimle olan insanlar dediklerimi neredeyse hiç dinlemedikleri için mi söylüyorum? Yanılıyorsun deyin bana, biriniz çıkın da deyin, ama tabii kimse konuşmaz. Öğretmeye devam etmek, sınıfıma geri dönüp öğrencilerimle fiziğin ilkeleri hakkında konuşmak istiyorum ben. Şunun fiziği, bunun fiziği. Zamanın fiziği. Mutlak zaman. Zamanın oku. Zaman ve uzam. Çenemi kapamadan önce, bir noktada başlayıp elimden bıraktığım, sonra kâh orada kâh burada okumaya devam ettiğim, bana neredeyse ezelden beri okuyormuşum gibi gelen bir kitaptan, *Finnegans Wake*'ten rasgele bir alıntı yapacağım. Bu cümle zihnin doğru yerinde, *korunma* sözcüğünde güvenle saklandı. *Ere the sockson locked at the dure*. Söyleyecek son bir şeyim kaldı. Bu kez sözüm kendime. Kapa çeneni Diane.”

Jim Kripps sandalyesinde iyice öne doğru eğilmiş aşağı bakıyor ve uzun elleri yere doğru sarkarken adeta halının içine konuşuyor.

“Uçakta oturmuş, yarı uyuklar halde, inişten önce tatlı bir şeyler servis etmelerini bekliyorduk. Sonra sorun baş gösterdi. Uçağımız bir o yana bir bu yana zıplıyor, korkunç gümbürtüler çıkarıyordu. Havaalanının, iniş pistinin yakınında bile değildik sanırım. Güm bam güm. Camdan dışarı baktım, hiçbir şey göremedim ve pilotun içimizi rahatlatacak bir açıklama yapmasını bekledim. Şimdi Tessa yanımda oturuyor ya, o zaman da öyleydi. Ona baktığımı sanmıyorum çünkü yüzündeki ifadeyi görmek istemedim. Uçak fena halde yalpa vuruyordu. Sonra dahili haberleşme sisteminden gelen konuşmalar, onlar da insanın yüreğine su serpmekten fersah fersah uzaktı. İşte böyle başlıyor, demek böyle bir his, bizden önce aynı şeyi yaşayan ve sonsuza dek sessizliğe gömülen binlerce yolcuyu geçirdim içinden. O binlerce kişi o an aklıma geldi mi yoksa şimdi gelişigüzel konuşurken uyuruyor muyum bunu? Sanki on iki küsur yıl önce olmuş gibi her şey, oysa bugündü, bugün sayılır değil mi, sadece saatler önceydi, kaç saat olmuştur, pilotun Fransızca konuşması, emniyet kemerlerimiz, inişten önce yiyeceğimiz tatlı, lanet olası tatlımız nerede kalmıştı. Tessa Fransızca bilir. Benim için tercüme mi etti?

Sanmıyorum, etmediyse de iyiliğimi düşündüğündendir muhtemelen. Böyle ipsiz sapsız konuştuğum için özür dilerim ve sonra zorunlu iniş, roket fırlamasını andıran korkunç bir gürültü ve bağışlayın beni ama, adeta Tanrı'nın kendi sesiymiş gibi hissedilen o çarpma ve kafamı cama vurdum, cama doğru yana savrulmuşum, birisi *yangın* diye bağıırıyordu, kanatlardan biri yanıyordu, gözüme kanlar aktığını hissettim, Tessa'nın eline uzandım, Tessa yanımda işte, bir şey söylüyor, koridorun öbür yanında biri yarı boğuluyor yarı bağıırıyor. *Hayır hayır hayır*. İşte, neyse, kısa bir hikâyeyi daha da kısaltmak gerekirse, yere müthiş şiddetli bir şekilde indik, bir süre sektik, savrulduk, tabii o sırada bu olayı bütün sistemlerin topyekûn çökmesiyle ilişkilendirecek bir bilgiye sahip değildim, elim Tessa'nın bileğindeydi, o ise yüzümdeki kana bakıyordu. Geriye dönüp gerçek anlamda üstünde düşünmeye, olanları hatırlamaya ilk kez şimdi fırsat buldum. Bundan önce minibüs, klinik, durmadan konuşan konuşan konuşan kadın, başıma pansuman yapan beyzbol şapkalı adam. Oradan so-kağa. Koşuya çıkmış genç bir kadın."

Max Stenner sıkılmış görünmeye çalışıyor. Yerinde oturuyor, koltuğunda, gözleri güçbela açık.

“Merdivenler. Sokaklardaki kalabalıkların arasından buraya geri dönmek. Burada ve şimdi. Merdivenleri saymak. Çocukken yapardım. Evime on yedi adım vardı. Ama bazen sayı değişirdi ya da bana öyle gelirdi. Yanlış mı sayıyordum? Dünya bir küçülüp bir genişliyor muydu? O zamandı bu. Bugün insanlar beni çocuk olarak hayal edemediklerini söylüyorlar bana. O zaman da Max miydi adım? Küçük bir kasabada büyümek. Hayal edemedikleri bir şey daha. Anne, erkek kardeş, kız kardeş. Öfkeli kalabalıklar yok, yüksek binalar yok. On yedi adım. Kiracıydık biz, birinin iki katlı evinin ikinci katında oturuyorduk. Garaj boyunca dokuz adım, dairemize kadar sekiz adım daha. Max isimli bir çocuk. Ve aniden işte buradayım, bir baba, işi gereği lüks gökdelenlere girip çıkan, buralarda bodrum katlarını, merdivenleri, çatıları denetleyen ve bina yapım yönetmeliğine aykırı düşen ihlalleri arayıp bulan bir adam. İhlallere bayılırım. Hemen her şey hakkındaki bütün hislerimi haklı çıkarır onlar. Burada ve şimdi, bu kritik saatlerde, kalabalığı dirseğe kuvvet yara yara, insanların arasından sıyrılıp bu sokağa ve bu binaya ulaştım, anahtarımı buldum, dış kapıyı açtım, söylemeye değmez ya, asansörlerin çalışmadığını kendime hatırlatmam gerekmedi, sonra yavaşça merdivenlerden

çıkmaya koyuldum, her basamağa tek tek bakarak çıktım ve bir noktada elimin tırabzanda olduğunu fark ettim, onu orada istemediğime karar verdim, çektim ve sadece tırmandım ve saydım, adım adım, basamak basamak. O çocukluk yıllarıma geri döndüğümü söylemek isterdim, oysa zihnim hemen hemen boştu. Sadece basamaklar ve sayılar, üçüncü kat, dördüncü kat, beşinci kat, çık çık çık ve sonra nihayet ara kapıyı itip koridora varmak, evin anahtarını cebimdeki buruş kırış sümüklü mendilin altından kazımak ve şimdi burada olduğuma göre, sekiz kat merdiven çıkmaya dair bu aptalca uzun tasvir için özür dilememe gerek olmadığı kanaatindeyim, zira içinde bulunduğumuz durum bizlere, aklımıza gelen dışında, ki onu da hiçbirimiz nasılsa hatırlamayacağız, söylenecek hiçbir şey olmadığını öğretiyor.”

Tessa Berens, rengi, kendi ten rengini doğrulamak istercesine ellerinin tersini inceliyor ve dünyanın başka bir yerinde, sözelimi Fransızca ya da kırık dökük bir Haiti Kreyolü konuşan biri olabilecekken neden burada olduğunu merak ediyor.

“Yıllardır, uzun yıllardır küçük defterler tutarım. Fikirler, anılar, sözcükler yazarım onlara, birini bitirir yenisine başlarım, dolaplara, masa çekmecelerine ve başka yerlere şimdiye o defterlerden yüzlerce yığılmıştır muhtemelen ve bazen eski defterlere yeniden göz atarım, o zaman da yazmaya değer bulduğum şeyleri okurken hayrete düşerim. Sözcükler beni ölü zamana geri götürür. Ufak mavi defterler, ceketimin cebine atabileceğim boyutta, belki sekize on santim ve evde hiç ellenmemiş, doldurulmayı bekleyen düzinelerce var bunlardan. Ne zaman bir seyahate çıkсам yanıma iki-üç tane alır, göz, kulak kesilir, sonra da bir sayfaya bir şeyler karalarım. Bu benim güncemdir. Benim dışımda kimseye bir şey ifade etmez. İki saniye sonra üstünü çizeceğim bir mısra da olabilir. Süpermarket rafında yer alan bir şey de olabilir, ambalajının tasarımı, ürünün adı, defteri çıkarırım, tükenmez kalem çıkarırım vesaire vesaire. Oysa şimdi tek istediğim eve gitmek. Jim’le beraber. Eğer yürümemiz gerekirse ona da razıyım, olur, yeter ki gündüz olsun. Güneş parlıyor olacak mı? Güneş acaba bir daha gökyüzünde olacak mı? Bütün bunların ne

anlama geldiğini kim biliyor ki? Normal deneyimimiz baskılanıyor mu sadece? Bizzat doğanın kendisinde bir sapmaya mı tanık oluyoruz? Bir tür sanal gerçekliğe? Bu da, beni, çeneni kapama zamanı geldi Tessa, demeye sevk ediyor. Bunu derken bir özelleştiride bulunmadığımı, tersine bunun bir kibir gösterisi olduğunu anlamaya çalışmanızı rica ederim. Ben yazıyorum, düşünüyorum, danışmanlık yapıyorum, boşluğa bakıyorum. Böyle bir zamanda, kimilerimizin yapageldiği üzere felsefe terimleriyle düşünmek ve konuşmak mı doğal? Yoksa pratik mi olmalıyız? Yiyecek, barınma, arkadaşlar, elimizden geliyorsa sifonu çekmek? En basit fiziksel şeylerle ilgilenmek. Dokunmak, hissetmek, ısırarak, çiğnemek. Bedenin kendine ait bir aklı var.”

Martin Dekker kalkıyor, oturuyor. Bir kez daha ayağa kalkıyor ve meçhule çevrilmiş bakışlarına kendini kaptırmış halde konuşuyor.

“Durma zamanı, öyle değil mi? Oysa ne yaparsam yapayım o ismi görüp duruyorum. Einstein. Einstein’ın Görelilik Kuramı sokaklarda isyanlara sebep oluyor, yoksa hayal mi görüyorum? Gecenin bir körü olduğu, uyku uyumadığım, boğazımdan doğru düzgün bir şey geçmediği, burada benimle olan insanlar dediklerimi dinlemediği için mi öyle geliyor bana? Bizlere, daha önce III. Dünya Savaşı olarak adlandırdığım halihazırdaki durumumuzun ötesinden seslenen Einstein. Bu savaşta hangi silahların kullanılacağına dair bir öngörüsü yoktu Einstein’ın, fakat bir sonraki büyük savaşta, IV. Dünya Savaşı’nda silah olarak sopalar ve taşların kullanacağını açık bir dille ifade etmişti. 1912 tarihli Özel Kuram, tam yüz on sene önce yazılmış. Kahverengi mürekkeple ve el yazısıyla yazılmış, filigransız kâğıda, daha sonra yazdıklarında kâğıt kalitesi iyileşiyor, mürekkep siyah oluyor. İşte zihnimde taşıdığım bu benim, ne olursa olsun, iyi günde kötü günde ve daha da beter zamanlarda. Daha mı ne? Tıraşım geldi. Dahası bu işte. Bir aynaya bakıp kendime tıraş olma zamanımın geldiğini hatırlatmam gerek. Fakat bu salondan çıkıp tuvalete gitsem bir daha geri gelecek miyim? Aynadaki yüz. Granüler gözetleme.

Tekno-kubbe. İki adımlı doğrulama. Ağ geçidi izleme. Elimde değil. Bu terimler etrafımı kuşatıyor. Bazen tarih öncesi bağlamda düşünmeye çalışıyorum. Taş üzerine yapılmış bir çizim veya bir mağara resmi. Uçsuz bucaksız insan hafızamızın bütün o flu zerreleri. Ve sonra Einstein. O zindeleştiren dil. Almanca, İngilizce. ‘Kütlenin enerjiye bağımlılığı.’ Onunla birlikte Princeton kampüsünün bir ucundan öbür ucuna yürümek istiyorum. Hiçbir şey demeden, sessizce. Yürüyen iki adam.”

“Ve sokaklar,” diyor sonra. “Bu sokaklar. Pencereye gitmeme gerek yok. Kalabalıklar dağıldı. Sokaklar boş.”

Başını eğip ayrık tuttuğu parmaklarına bakan genç Martin işte bunları diyor.

“Dünya her şeydir, birey hiçbir şey. Hepimiz anlıyor muyuz bunu?”

Max dinlemiyor. Hiçbir şey anladığı yok. Elleri ensesinde kavuşturulmuş, dirsekleri havada, televizyonun önünde oturuyor.

Sonra gözlerini boş ekrana dikeyor.